

וטהר לבנו

חידושים וחיזוקים

שלח

לעילוי נשמת

הצדיק ר' משה שמחה בן ר' בנימין יהודה הלוי פרוזאנסקי זצ"ל

וברכת מזל טוב

לאירוסי החתן המופלג

זאב חיים ריינר ני"ו

עם ב"ג הכלה המהוללה

אפרת פרוידינגר תחי'

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל

נתרם על ידי בן דודי היקר, רב בנימין יהודה הלוי פרוזאנסקי הי"ו

ד'ס"ג אלוף תש"פ ז"א מ'ט"ז
לא ימות הגורג' מצענ' המחדר ט"ז
ב'י ו'ע"י

< העלוו מחולק חינם – בשמחה מיועד לקחת לבית ללא תשלום >

זכה נא והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל העיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותך ויחד לבנו לאהבה וליראה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 7 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים (2/7 כרכים נתרמו)

לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 170 ₪ לסט, אנא פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,

ובנתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר שאוכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

בס"ד יש כבר 1980 עמודי חידושים שנוספו ל' הכרכים, חסר עוד 20 עמודים

בשביל שיחיה בכל כד 400 עמודים

כך בראשית + מועדים נתרמו - יש כבר בו 380 עמודים ועם יהיה בו גם הגדה של פסח 580

וזהר לבנו - שלח

”שלח לך אנשים איש אחד איש אחד למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם”

וינתן לתרץ הכל, וכפי שכתב המהרש”א סוטה ל”ד שה’ הציג למשה שמשה ישלח, ולכן כתוב ”שלח לך” שילכו רק 2 אנשים, ככתוב ”אנשים” ומיעוט רבים זה שנים, והשניים יבחרו על דעת כל השבטים. וכמו כן תפקידם היה לתור ולדעת איך בדרך הטבע אפשר לכבוש את ארץ ישראל, כי לא היה צורך לאמת שארץ ישראל מצוינת. ואכן בסופו של דבר היו כאן רק 2 מרגלים - יהושע וכלב שהיו שלוחי ה’ שהם באמת לא כשלו ולא חטאו.

אבל אז באו כל עם ישראל בהצעות חדשות ונוספות א. שיהיו 12 מרגלים. ב. שהמרגלים גם יראו ויחקרו את הארץ, שיראו לעומק מכל הכיוונים אם אכן ארץ ישראל טובה היא, ולפי דרישתם כך הכין אותם משה וכדלקמן.

ולפי זה מובן שכל המרגלים לקחו פירות, ואילו יהושע וכלב לא לקחו פירות, והסיבה לכך היא כי הצינוני שייקחו מפרי הארץ נאמר רק לשלוחים שמונו בעקבות בקשת עם ישראל, אבל יהושע וכלב היו השלוחים שבהם רצה משה ועליהם לא היה ציווי זה, כי למטרה אחרת נשלחו.

ללמדנו, שעלינו לסמוך על ה’ ולא להתלהב יותר על המידה ולרצות יותר ממה שה’ דורש מאתנו, כי לפעמים תפסת מרובה לא תפסת. הנה חוה שהוסיפה מדעתה על ציווי ה’ גרמה מוות לעולם, משה שריחם על התינוק שמרוסק בין הלבנים במצרים ולא סמך על ה’ בסופו של דבר יצא מתינוק זה מיכה שהחטיא את ישראל בפסל מיכה, ושאלו שריחם על הנשים והטף וחס על הצאן השמן של עמלק שרצה להקריבם לה’ בסוף גרם שיצא המן שגור כיליון על עם ישראל, וכן המרגלים רצו יותר ממה שרצה ה’ וגרמו מוות לדור שלם, דור דעה שמתו במדבר במקום להיכנס לארץ, וע”ז נאמר ”אל תהיה צדיק הרבה” אלא עשה מה שמוטל והלוואי בזה תחזיק תמיד.

ולכן, כל התחזקות שקיבלת על עצמך חייב אתה לשתף בזה אדם גדול שיזכיר אותך שלא תדרוש מעצמך יותר מידי ותתלהב לתקופה קצרה ולאחר תקופה תקרוס לחלוטין, ולצערי אני כותב מתוך ניסיון מר כי אחד מהמובחרים שהחזרתי בתשובה הלך לישיבה קדושה והתחיל להתמיד בציימאון עז, אבל הוא התחיל להגזים והלמד גם בהפסקות במקום לנוח ופשוט בבת אחת טיפס גבוה מידי, ואני באתי אותו למרן רבי חיים קיינבסקי זצ”ל שהורה לו לנוח בהפסקות, אבל הוא היה חכם יותר וחשב שהוא מבין טוב יותר מאתנו, ואז יום אחד חטף משבר וקרוס ושנים לא היה מסוגל ללמוד גמרא!!!

וזוה כפי שהגמרא בבבא בתרא ה’ ע”ב טוענת שאדם לא נאמן לטעון ששילם חוב לפני שהגיע זמן פירעון החוב!!! וזאת אפילו כשהלוואה נעשתה בעל פה ובלי עדים ובלי שטר, כי בני אדם לא משלמים לפני הזמן, והלוואי וישלמו בזמן, ולמרות שיש 2 אמוראים שחולקים על זה בטענה שלפעמים מזדמן לאדם כסף ורוצה להתפטר מהחובות, בכל זאת הגמרא קבעה בקביעה משפטית - ”חזקה” שהוא לא נאמן ששילם לפני הזמן, ולכן נקפיד לקיים את כל מה שמוטל עלינו בחיינו והלוואי נצליח במשימה עצומה זו, ולא נטפס גבוה מידי ובבת אחת ונאבד את הכל בניפילה עצומה חלילה!!!

מה ההבדל במטרת הריגול, בין מטרת משה רבנו למטרת העם? - המשך

אומץ במלחמה הוא הכרחי בכדי לנצח, ולכן כל הירא ורך הלבב התורה דרשה שנשלחו מהמלחמה.

וכך גם הייתה צריכה להיות התוצאה מהשליחות של 2 המרגלים של משה, שגם הם יספרו למשה ולעם ישראל שהכנענים תושבי ארץ ישראל מתים מפחד כפשוטו כפי שראו המרגלים, רק אמרו ברשעות ”ארץ אוכלת יושביה”, כי הם מתו מפחד עם ישראל שמתקרב לכבוש את הארץ, וליבם כבר לא החזיק את המתח והלחץ.

ויש בזה רווח עצום לחזק את מה שקלקל עמלק שכביכול קירר את האמבטיה, וכפי שכתבנו בפרשת יתרו, שעמלק גרם נזק עצום לעם ישראל, כי הוא כמעט הרס את שירת הים!!! שהרי עם ישראל התנבאו ושרו יחד עם משה את שירת הים ואמרו בנבואה ”אז נבהלו אלופי אדום, יאחזמו רעד נמגו כל ישיבי כנען, תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך ה’ עד יעבר עם זו קניית”.

ועמלק שיצא מאדום בא להילחם עם ישראל!!! ועם ישראל היה צריך לתמוה וכי איפה הנבואה שאדום נבהלו ונפל עליהם פחד ונמוגו ודממו כאבן עד יעבור עמך ה’??? אלא עמלק באמת רעד מפחד, ומטבע הדברים הוא גם היה אמור לדמום כאבן כמאובן מפחד, אבל עמלק התגבר בכוחות על טבעיים על הפחד העצום, רק במקום למסור נפש ולהתקרב לבורא עולם הוא התעלה על עצמו ועל טבעו בכדי להרוס את עם ישראל נגד נבואת האמת!!!

ולכן למשה היה עניין בשליחות המרגלים להוכיח שלמרות מה שקלקל עמלק, עדיין ההבטחה שניתנה בשירת הים תקפה וקיימת, שכל גויי הארץ רועדים ומפחדים מעם ישראל, מטרה שכל כולה חיזוק עם ישראל באמונה.

קודם כל יש לברר מי שלח? כי בתחילת העניין נראה שה’ ציוה ”שלח - על פי ה’”, ואחרי זה כתוב ”לך” ו”תשלחו” שיש להבין את משמעות הדבר שתשלח לדעתך או לדעתם??? וגם מה הכוונה ”תשלחו” בלשון רבים, כי אם הדיבור מיועד למשה רבנו, אם כן למה כתוב בלשון רבים??

ובעצם רש”י עונה על השאלות הקודמות, וכותב שהקב”ה אמר למשה: ”אני, איני מצוה אותך, אם תרצה שלח, ולפי שבאו ישראל ואמרו נשלחה אנשים לפנינו”, ומשמע שזה התחיל בבקשת בני ישראל, ולכן כתוב ”תשלחו” כפי בקשת העם וברצונם ובשליחותם. ואכן כתוב במדרשים שריבונו של עולם אמר למשה: אני אמרתי טובה הארץ מאוד מאוד, ואין צורך לבדוקה, והם ישראל ביקשו לבדוקה כאילו מפקפקים בדברי!!!

אבל עדיין קשה!!! כי אם כן מה זה ”שלח לך”??? ולמה ה’ נתן רשות לדבר רע? ולמה משה שמע מה’ שהבקשה רעה בכל זאת הסכים ושלח??? ועוד קשה, שהרי אין ה’ מביא תקלה על ידי בהמתם של צדיקים וכל שכן על ידי צדיק עצמו, ואם כן איך יתכן שיצא תקלה ממעשה של משה??

ללמדנו, שעלינו לסמוך על ה’ ולא להתלהב יותר על המידה ולרצות יותר ממה שה’ דורש מאתנו, כי לפעמים תפסת מרובה לא תפסת. הנה חוה שהוסיפה מדעתה על ציווי ה’ גרמה מוות לעולם, משה שריחם על התינוק שמרוסק בין הלבנים במצרים ולא סמך על ה’ בסופו של דבר יצא מתינוק זה מיכה שהחטיא את ישראל בפסל מיכה, ושאלו שריחם על הנשים והטף וחס על הצאן השמן של עמלק שרצה להקריבם לה’ בסוף גרם שיצא המן שגור כיליון על עם ישראל, וכן המרגלים רצו יותר ממה שרצה ה’ וגרמו מוות לדור שלם, דור דעה שמתו במדבר במקום להיכנס לארץ, וע”ז נאמר ”אל תהיה צדיק הרבה” אלא עשה מה שמוטל והלוואי בזה תחזיק תמיד.

ולכן, כל התחזקות שקיבלת על עצמך חייב אתה לשתף בזה אדם גדול שיזכיר אותך שלא תדרוש מעצמך יותר מידי ותתלהב לתקופה קצרה ולאחר תקופה תקרוס לחלוטין, ולצערי אני כותב מתוך ניסיון מר כי אחד מהמובחרים שהחזרתי בתשובה הלך לישיבה קדושה והתחיל להתמיד בציימאון עז, אבל הוא התחיל להגזים והלמד גם בהפסקות במקום לנוח ופשוט בבת אחת טיפס גבוה מידי, ואני באתי אותו למרן רבי חיים קיינבסקי זצ”ל שהורה לו לנוח בהפסקות, אבל הוא היה חכם יותר וחשב שהוא מבין טוב יותר מאתנו, ואז יום אחד חטף משבר וקרוס ושנים לא היה מסוגל ללמוד גמרא!!!

וזוה כפי שהגמרא בבבא בתרא ה’ ע”ב טוענת שאדם לא נאמן לטעון ששילם חוב לפני שהגיע זמן פירעון החוב!!! וזאת אפילו כשהלוואה נעשתה בעל פה ובלי עדים ובלי שטר, כי בני אדם לא משלמים לפני הזמן, והלוואי וישלמו בזמן, ולמרות שיש 2 אמוראים שחולקים על זה בטענה שלפעמים מזדמן לאדם כסף ורוצה להתפטר מהחובות, בכל זאת הגמרא קבעה בקביעה משפטית - ”חזקה” שהוא לא נאמן ששילם לפני הזמן, ולכן נקפיד לקיים את כל מה שמוטל עלינו בחיינו והלוואי נצליח במשימה עצומה זו, ולא נטפס גבוה מידי ובבת אחת ונאבד את הכל בניפילה עצומה חלילה!!!

לכאורה דבר פלא הוא זה, שכשם שמשה רבנו על פי דברי המהרש”א רצה לדעת איך לכבוש עד כמה שיותר בדרכי הטבע ופחות בדרכי נס, כך בדומה לזה רצו עם ישראל לדעת את טבעה של הארץ ומאפייניה, שבעצם גם זה בכדי לדעת בדרך הטבע איך הם צפויים לחיות בארץ ישראל שלא בדרך נס!!!!

ונשאלת השאלה, מה נשתנה בין רצונו של משה רבנו החיובי, לרצון העם שהייתה בעייתית? למה רק על מטרת העם, בא בורא עולם בטענה: אני אמרתי טובה הארץ מאוד מאוד, ואין צורך לבדוקה, והם ישראל ביקשו לבדוקה כאילו מפקפקים בדברי!!! הרי כך אפשר לטעון על מטרת משה, שהקב”ה אמר שייתן לנו לכבוש את הארץ, ולמה צריכים לבדוק איך לכבוש אותה??? וכי צריכים במיוחד לחפש להקל על ה’???

ונראה לתרץ על פי השוואה לריגול אחר שראינו שהצלח כראוי, וממנו נלמד גם לכאן, כי הנה יהושע למרות שראה את כישלון המרגלים ששלח משה שגרם נזק עצום לבני ישראל בכל אופן הוא שלח אפילו בלי ציווי הבורא לכך, כי הוא כמו משה רצה שירגלו מהיכן קל יותר בדרכי הטבע לכבוש את הארץ.

ואכן המרגלים של יהושע שהם כלב ופנחס היו רק אצל רחב ביריחו וחזרו בלי התשובה מהיכן קל לכבוש את הארץ, וכמובן אפשר להסביר כי לא היה הייתה להם אפשרות כי כבר באותו לילה הגיעו שוטרים לעצור אותם, ואם כן לכאורה נכשלה שליחותם.

אבל לא כך הם הדברים אלא המרגלים של יהושע הצליחו מאוד בשליחותם, כי הם סיפרו ליהושע את דברי רחב שנמסו כל יושבי כנען מפחד מפני אלוקי ישראל ואין באיש כוח לעמוד להילחם נגד ישראל, וממילא כל הארץ נוחה להיכבש גם בדרך הטבע, כי

ללמדנו, עד כמה חשוב לנקות לכלוך וכתם, ומהר שלא ישתקע. למשל אני עד היום זוכר שכשהייתי ילד בכיתה ה’ אחד המלמדים בתלמוד תורה בכיתה ה’ התחייב לתת לי מתנה על מבחן מצוין, והוא שכח ולא נתן לי, ועד היום אני זוכר שהוא לא נתן לי, והצביטה

וזהר לבנו - שלח

עדיין בלב, ואיך יתקן זאת היום ??? וכי מה יתן לי היום ??? זה כאב של ילד מאוכזב, איך יתקן זאת היום ??? ולכן כמה שאפשר במהירות לנקות את הרושם השלילי עלינו לעשות זאת, ואל תתייאש ותאמר טעיתי ואין מה לעשות אני אמשוך הלאה בחיי, לא!!! עליך לתקן אולי לא תמיד כדאי מיד, אבל בוודאי עליך לתקן ולנקות.

אמנם, לא תמיד מנקים מיד כפי שראיתי מפרשים "סור מרע" שאל לך להתעכב במחיקת הרע, אלא מיד "עשה טוב", אבל בכל זאת מחובתך אחרי תקופה של טוב (ובעצה עם רב חשוב), לנקות גם את הרע שבעברך, כי חטאים חייבים לנקות!!! וחשוב לציין שניקיון העבר זה לא רק בתפילות ובכתיבות ובהחלטה, אלא גם על ידי זיכוי הרבים שלא יכשלו בעוון ויגיעו לדרך טובה בזכותך, וכידוע שלחילול ה' אין מחילה וכפרה בחיים רק על ידי קידוש השם!!!

לכן, ביחד נקדש שם שמים, כי אין אדם צדיק בארץ אשר לא חטא ולא חילל שם שמים במעשיו, וביחד נתחזק ונחזק עוד יהודים לעבודת ה' וליראת שמים, ולפחות נשקם את משפחתנו שמהיום והלאה יתחזקו בדרך התורה והיראה ובדרכי נועם ובחכמה ובדברים הנשמעים אמן ואמן.

וישלח אותם משה – למה שלח אותם אחרי אזהרת בורא עולם

כשהן שוממים, משמע מזה שאין כל סיבת שריית השכינה שם מצד העובדים, אלא המקום במהותו מקום קדוש בעצם.

למרות שלענין אפשר ליישב גמרא זו גם בדעתו הראשונה שהיות ובני אדם השקיעו בעבודת הקודש במקום מיוחד זה, אזי השפעת הקדושה נשארת באותו מקום גם כשהוא חרב או שם, ואילו בהר סיני ובשילה ונוב שאין להם קדושה כלל לאחר זמנם, כי באלו קבע הקב"ה מפורש שהם רק בגדר "מנוחה" ולא "נחלה" כירושלים שקדושתה קבועה לעד.

ומחמת הגמרא במגילה הסיק החינוך, **שזה וזה גורם**, דהיינו שהקב"ה קבע על מקום מיוחד שיהיה קדוש בעצם ומצד עצמו, רק שעל ידי פעולות ועבודת הקודש של בני האדם באותו מקום **תתרבה הברכה והקדושה**, ועל ידי הפעולות הטובות יפתחו מעיינות הטוב כנגדו, כי באמת אינו דומה קדושת המקום בחורבנו לקדושתו ביישובו.

ואת זה רצה משה רבנו להוכיח לעם ישראל, **שעם ישראל ידע שארץ ישראל היא קדושה ומיוחדת בעצם, ולכן יש בה דברים מוזרים מעל דרכי הטבע**, שזה משפיע אפילו על אנשים בלי עבודת ה', אלא רק מכוח הדבר שהם גרים בארץ ישראל, **ולכן** אנשים גיבורים עד כדי כך שאפילו אנשי הענק לא הרגו אותם, ולכן גם סיפר להם שהפירות שם ענקיים שצריכים להתחזק לקחת ולסחוב אותם למדבר.

אבל היות ומשה חשש שהמרגלים בראותם את השוני והמזוירות הקיימים בארץ ישראל מסוגלים להגיע לפרשנות הפוכה ממה שמשה רצה, **וכפי** שאכן קרה שהמרגלים פירשו שזו ארץ מסוכנת ולא מומלצת, לכן משה מראש הכין את יהושע והתפלל עליו שאם חלילה הם יסו מדרך הישר והטוב שהוא לא יהיה שותף איתם, כי על יהושע מוטלת הנהגת העם אחרי.

ללמדנו, שכל אחד מאתנו צריך וחיוב שיהיה לו לפחות מקום מיוחד שיהיה קדוש ומשומר ששם יהיה רק קדושה, וזה יכול להיות מקום בבית מיוחד רק לקדושה, זה יכול להיות גם בימים וזמנים קבועים ומיוחדים שיהיו מוקדשים לקדושה ולעבודת ה', הנה ראו על "תלמוד תורה" שהיא כנגד כל המצוות, הדרישה והחובה על כל יהודי "לקבוע עיתים לתורה" – זמן קבוע בכל יום חוק ולא יעבור, ורק מי שמקפיד על זה מצליח להיות יהודי אמתי, ובכלל זה כלול לעשות קווים אדומים שאותם לא חוצים, קווים אדומים לעצמי!!! ולבית!!! ולרחוב!!! וחלילה שהכל יהיה פתוח כביכול בלי גבולות כי זה פתח לחורבן הבית האדם והמשפחה!!! אלא אדרבא נוסף עוד מקומות ועוד שטחים ועוד זמנים לקביעות של הקדושה ונתעלה ונהיה קדושים וטהורים אמן ואמן.

ועוד נלמד, שיש אפשרות להשתמש בכוחות חזקים לטובה, אבל מצד שני יש אפשרות להשתמש באותם כוחות דווקא לרעה, הנה כוח ההתמדה זה נשמע כוח נפלא ויפה, אבל אפשר להתמיד לטובה וללמוד שעות על גבי שעות תורה עד השעות הקטנות של הלילה, וגם להתמיד בכל דקה פנויה בכל מקום אפשרי, ומצד שני אפשר להתמיד לרעה ולהתמכר לסלולארי ודומי שעות על גבי שעות עד השעות הקטנות של הלילה, ובכל מקום אפשרי במשך היום!!! תלוי מה תבחר בטוב או ברע ובידך הדבר!!!

וחשוב לי מאוד לציין את העובדה שיש לועגים ורואים בעין עקומה איך אדם מתפלל בדביקות ובהתלהבות עד כדי כך שהוא שוכח את העולם שסביבו, אבל אותו אדם ממש הוא עצמו יתפרע ויתלהב עם כל החושים על משחק כדורגל וגם הוא שוכח את כל העולם שסביבו בגלל כדור!!! מה שאצלו משונה אצלנו זה שלימות, וכן להיפך!!! אשרי מי שעמלו בתורה ובתפילה!!!

ויציאו דבת הארץ - במה בדיוק חטאו המרגלים

ועצמים ממך, ערים גדלת ובצרת בשמים, עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק" – דברים ט' א', אז שוב מה אם כן מהות חטאם של המרגלים??

אמנם ייתכן שבורא עולם בהמשך הזכיר את טענותיהם על הסכנות הקיימות בארץ, היה זה רק בגלל שהמרגלים עצמם כבר נטעו ידיעות מפחידות אלו בלב העם, לכן בורא עולם השתמש בידיעות אלו ושינה את המסקנה לחיזוק עם ישראל במקום המסקנות המרושעות של המרגלים, אבל בפשטות הפסוקים נראה שחטא המרגלים היה שבגלל פחדם הם החליטו שכל עם ישראל ימותו מגיבורי ארץ כנען, או ממחלות מוזרות

כאמור במדרש בורא עולם הקפיד על עם ישראל שרצו שהמרגלים יבדקו את טיב הארץ בשעה שהקב"ה כבר העיד על טיב הארץ, ואכן רואים מפורש שמה מחזק את יהושע לפני היציאה, עד כדי כך שהוא משנה את שמו של הושע ליהושע, ומברכו ואומר לו "קה יושיעך מעצת מרגלים", אם כן ברור שעוד לפני שציאו כבר משה רבנו ידע שיש להם עצה רעה, אם כן פלא עצום מדוע משה רבנו לא עצר בעדם, אלא בכל זאת שלח אותם כבקשתם???

ונראה שלמרות חששו של משה על שפקפקו באמונה כי ה' הבטיח שטובה הארץ, והם לא היו אמורים לבקש דבר שכזה, בכל זאת היות ובקשו ממה, ומשה ראה שיש להם חששות הסכים להם בכדי להסיר את הספק מלבם.

ומשה הכין אותם כראוי, כי כבר בהכנה הוא גילה להם את כל מה שיש בארץ, ובכל זאת הוא כבר טמן להם את המסר שמכל הכיוונים הארץ טובה מאוד מאוד, שאכן היא ארץ זבת חלב ודבש, והיא ארץ מבורכת בפירות ענקיים, ועל כן הוא ציווה עליהם "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ", וגם גילה להם שיש ארץ המגדלת חזקים וגיבורים, שלכן בני הענק לא הצליחו להשמיד אותם, וגם רמז להם שיראו שכבר אין צדיק שיכול להגן עליהם, וגם הוא רצה שיראו שאנשים מפחדים מה', שבגלל שעם ישראל מתקרב לכבוש את הארץ כי זאת הארץ שהבטיח לנו נותן לנו את ארץ ישראל ולכן מותים שם מפחד.

אמנם נראה לחדש עוד, וזה על פי דברי החינוך מצווה צ"ה שמסביר המשמעות של בית המקדש, ובתחילת דבריו כתב שרק על ידי עבודת ה' שבני אדם עושים במקום מיוחד וקבוע, מקום שהוא טהור ונקי בתכלית הנקיות ששם בני אדם יתקדשו ויטהרו ויתקברו לבורא עולם רק כך הופך המקום הזה למקום קדוש, אבל בסוף דבריו הוכיח מהגמרא מגילה כ"ה ע"א שאומרת שקדושתן עליהם אפילו

ללמדנו, שכל אחד מאתנו צריך וחיוב שיהיה לו לפחות מקום מיוחד שיהיה קדוש ומשומר ששם יהיה רק קדושה, וזה יכול להיות מקום בבית מיוחד רק לקדושה, זה יכול להיות גם בימים וזמנים קבועים ומיוחדים שיהיו מוקדשים לקדושה ולעבודת ה', הנה ראו על "תלמוד תורה" שהיא כנגד כל המצוות, הדרישה והחובה על כל יהודי "לקבוע עיתים לתורה" – זמן קבוע בכל יום חוק ולא יעבור, ורק מי שמקפיד על זה מצליח להיות יהודי אמתי, ובכלל זה כלול לעשות קווים אדומים שאותם לא חוצים, קווים אדומים לעצמי!!! ולבית!!! ולרחוב!!! וחלילה שהכל יהיה פתוח כביכול בלי גבולות כי זה פתח לחורבן הבית האדם והמשפחה!!! אלא אדרבא נוסף עוד מקומות ועוד שטחים ועוד זמנים לקביעות של הקדושה ונתעלה ונהיה קדושים וטהורים אמן ואמן.

ועוד נלמד, שיש אפשרות להשתמש בכוחות חזקים לטובה, אבל מצד שני יש אפשרות להשתמש באותם כוחות דווקא לרעה, הנה כוח ההתמדה זה נשמע כוח נפלא ויפה, אבל אפשר להתמיד לטובה וללמוד שעות על גבי שעות תורה עד השעות הקטנות של הלילה, וגם להתמיד בכל דקה פנויה בכל מקום אפשרי, ומצד שני אפשר להתמיד לרעה ולהתמכר לסלולארי ודומי שעות על גבי שעות עד השעות הקטנות של הלילה, ובכל מקום אפשרי במשך היום!!! תלוי מה תבחר בטוב או ברע ובידך הדבר!!!

וחשוב לי מאוד לציין את העובדה שיש לועגים ורואים בעין עקומה איך אדם מתפלל בדביקות ובהתלהבות עד כדי כך שהוא שוכח את העולם שסביבו, אבל אותו אדם ממש הוא עצמו יתפרע ויתלהב עם כל החושים על משחק כדורגל וגם הוא שוכח את כל העולם שסביבו בגלל כדור!!! מה שאצלו משונה אצלנו זה שלימות, וכן להיפך!!! אשרי מי שעמלו בתורה ובתפילה!!!

לכאורה אי אפשר לפרש שהמרגלים חטאו, שבאמת היו צריכים לרגל כמו המרגלים ששלח יהושע שחזרו ואמרו "נמוגו כל יושבי הארץ מפני ה'", ואילו כאן חטאו כי הם פירטו נתונים ותכונות של טבע הארץ ויושביה - על בני אדם גיבורים וענקים, וערים בצורות, ופירות מוזרים וכדומה, שהרי זה מה שדרש מהם משה בפירוש, שיתנו פירוט מפורט על כל הנתונים הנזכרים קודם!! ואם כן קשה מה שורש הטענה נגדם???

ואם תאמר שחטאם היה בכך שהם דברו רע על הארץ שהיא ארץ מלאה בסכנות, הרי גם בורא עולם בעצמו העיד ואמר כך על ארץ ישראל במשפטים הבאים, "לבא לרשת גוים גדלים

וזהר לבנו - שלח

בכ"ז היה עליהם לסיים כהמשך התורה דברים ט' "וידעת היום כי ה' אלוהיך הוא העבר לפניך, אש אכלה, הוא ישמידם מהר, כאשר דבר ה' לך, כי ברשעת הגוים האלה ה' אלוהיך מורישם מפניך, ולמען הקים את הדבר אשר נשבע ה' לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב, וידעת כי לא בצדקתך ה' אלוהיך נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם קשה ערף אתה."

ללמדנו, שלפעמים חצי דבר אמתי הוא יותר גרוע מכלום, הנה רות וערפה 2 אחיות מואביות שהיו נשואות לאחים חשובים משבט יהודה ולאחר פטירת הבעלים נעמי האם השכולה חוזרת עם כלותיה והיא דורשת מהם להיפרד והן בוכות וערפה עוזבת ורות נשארת וממשיכה עד הסוף, וכידוע מרות יצא דוד המלך - רגל רביעי במרכבה של כיסא הכבוד, ואילו מערפה יצא גליית מחרף ומגדף את בורא עולם 40 יום בפני מערכות ישראל, כי דווקא בגלל שינק מאם שהתחילה חצי מסלול ביהדות ופרשה נוצרה טומאה איומה ונוראה.

ככה זה גם בחיים, חצי דיאטה היא מסוכנת עד למאוד כי אז בסוף אוכלים בריבית דריבית על כל מה שלא אכלו בזמן הדיאטה, וכן חצי תכנון בטויל עלול לעלות ביוקר כי אז על החצי השני משלמים פי כמה בגלל הלחץ והאילוץ, וכן על זה הדרך, לכן עלינו לקבל על עצמנו התחזקות מושלמת ומשימות מושלמות ברי ביצוע, לא לטפס גבוה ולהיכשל, אלא להתחזק במדרגות קטנות ולהצליח וככה להוסיף עוד מדרגות ובמשך הזמן וההצלחות להגדיל את גודל ורמת המדרגות, כי ככה מתעלים וככה מצליחים אמן ואמן.

"כלם אנשים ראשי בני ישראל" - מה עצת המרגלים בהתחלה?? המשך

"אלא התאמצו לחשוב הפוך מכולם", שכל עם ישראל האמין לדברי בורא עולם שטובה הארץ, והם יהפכו את הדברים, ואולי זו כוונת המדרש שעשו עצמם כסילים וטיפשים.

ויתכן לומר ולפרש עוד, שהרי רוב עם ישראל לא רצה לצאת ממצרים למרות הניסים הגדולים שראו, כי פחדו ללכת במדבר כי יהיו חייבים במדבר לחיות בניסים, וממילא יהיו חייבים להיות נאמנים ביותר לבורא עולם, כי בלי נס מיוחד הם מיד ימותו בדרך הטבע אפילו בלי עונש מיוחד, אבל שהבודדים - המועט שבמועט שכן יצאו הם הסכימו לחיות בניסים עם המשמעות שהם מתחייבים כל הזמן לקיים תורה ומצוות.

ולכן המרגלים חשבו להוסיף במטרת שליחותם ולחדש את המושג "חסד נעורייך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", ולכאורה איזה אהבה יש בחתונה כשעדיין לא מכירים באמת?? אלא האהבה הגדולה בחתונה היא שכל אחד מתחייב להיות נאמן לשני כל החיים, וללכת יחדיו באהבה ואחוה ושלוש ורעות, ועצם ההסכמה והנכונות להתחייב לחיות ככה זו אהבה גדולה מאוד, שאני מסכים לסמוך ולהאמין לשני ולהתחייב לו כל החיים, וזו טענת המרגלים, שכל שכן אנחנו חייבים לגלות אהבה של התחייבות מושלמת ונאמנות גמורה ותלות מוחלטת בה', ורק כך להיכנס לארץ ישראל, וזה רק על ידי שידעו שיש קשיים בדרך הטבע ושחייבים ניסים בכדי להצליח לחיות בארץ ישראל.

ללמדנו, שלחיות בהתחייבות לשני ובהתמסרות לשני זהו בעצם אהבה אמיתית, וכפי שכתבתי בעבר אדם שטוען אני לא טיפוס אוהב, אז איך אקיים את "ואהבת את ה' אלוהיך"? התשובה היא, תרגיש מחויב לבורא ותתמסר לקיים את כל חובותיך לבורא יתברך וזה יגרום לך אהבה, כי החיבור והמחויבות והתלות וההשקעה וההתמסרות וההקרבה זה מה שמקרב את הלבבות וזה מה שמגביר את האהבה, זה כמו האבא שהוא לא קונה מהשחקים יקרים לילדים העיקר שישתקו ויעזבו אותו בשקט כלשון חלק מההורים רח"ל, אלא הוא אבא שקם באמצע השנה ובעיניים דבוקות ובסבלנות מטפל בכל צורכי הבן הבוכה ולא יפיל זאת על אשתו, כך בונים "אהבה" אמיתית בוותור ובהקרבה.

"כי חזק הוא ממנו" - היתכן?? איך נפלו גיבורים במחשבת כפירה שכזו??

ולמרות שיש דברים שכתוב שקשים לבורא עולם, כמו שכתוב שקשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, נכון זה כביכול קשה, אבל למרות שכתוב שזה קשה אבל זה אפשרי בהחלט לבורא עולם, עובדה יש פרנסה ושידוכים בשפע ברוך השם, וכבר ביארתי עניין זה בשירת הים בפרשת בשלח.

ויתכן עוד שעיקר חטאם היה הבכי, כי אם כל מטרתם הייתה כי רצו להכין את העם להיכנס במסירות נפש לארץ ישראל ולמות על קדושת הארץ, למה הם גרמו שכל העם יבכו?? הרי הם גרמו את ההיפך ממשבתם, הם גרמו שכל העם ביקש לשוב למצרים?? הם גרמו שכל העדה תתלונן על משה ואהרן?? הרי עליהם הייתה החובה להשלים עצתם ולומר לעם, נלך לארץ ישראל!!! ובשמחה נמות על מצוות ארץ ישראל, ובשום פנים לא נפחד ונרצה לחזור למצרים, ולא נבכה כי אין בכלל מקום לבכי.

ולכן, כל מה שגרמו בעצתם המוטעית והמסוכנת, כל הקלקול שיצרו בא על ראשם ונענשו בחומרה, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, היה עליהם להבין שעם ישראל רצו לחיות באמונה, כי עדיין לא כל העם הוכשרו לרצות למות הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם על מצוות ארץ ישראל, בפרט שארץ ישראל הובטחה להם כמתנה לחיים ולא כמתנה למוות, נכון הדבר שהיה מסוכן

בכניסתם לכבוש את הארץ, וכמו כן הם הוסיפו לחטוא עד כדי כך שהגיעו לכלל כפירה, שאמרו "כי חזק הוא ממנו" שכביכול הכנענים חזקים יותר מבורא עולם.

וגם לפי טענתם שארץ ישראל מסוכנת היא, וכפי שה' עצמו אמר כן וכאמור.

בעצם דבר זה הוא פלא גדול, וכי למה אכן פחדו המרגלים מגויי ארץ ישראל, וכן למה חששו ממגפות משונות שלדעתם קיימים בארץ, הרי עם ישראל מלומד היה בניסים, בכל שעה ראו בישועת השם!!! וגם כנגד המצרים ראו את כוחו של בורא עולם, וגם ראו במכות שתמיד הפלה ה' בין המצרים שסבלו לעם ישראל שלא סבלו, ואפילו במכת דבר שזה מגפה מחיידקים מזעריים ראו מפורש שהפלה ה' בין מקנה עם ישראל למקנה המצרים, אז ממה היה להם לחשוש, שגם אם אכן מתו גויים בארץ, עדיין ה' ימשיך ויפלה בין גויי הארץ לעם ישראל שלא יחלו ולא ימותו ממחלות?? ובפרט שקיבלו הבטחה של "ויהי בנסוע הארון ויפוצו אויביך", שהארון הורג את השונאים בלי שיידרש מאמץ כלשהו מעם ישראל, אז למה נבהלו המרגלים וכל העם ממה שמסרו המרגלים, שבדרך הטבע קשה מאוד לכבוש את ארץ ישראל??

ויתכן שעצת המרגלים הייתה עמוקה יותר והתלבשה בלבוש של לשם שמים, שהמרגלים הבינו או רצו להבין הפוך מכוונת משה, שעליהם דווקא למצוא את הקושי שיש בארץ ישראל, בכדי שעם ישראל יכנס מתוך מצוות ישוב ארץ ישראל, שלא יחשבו שזה קל ופשוט ומתנה היא, אלא שיהיה קושי וניסיון ויכנסו מתוך מסירות נפש ובכוונת מצווה לשמוע בקול ה'. ולכן ככתוב במדרש הם "השתגעו למצוא חסרונות", וזה היה הפוך מכל המחשבות הנכונות ופשטות המחשבות המתאימות לדור דעה,

עצת המרגלים הייתה לטובה וכאמור, אם כן מה הטענה נגדם?? ומה חטאם ופשעם?? התשובה פשוטה היא וכאמור, שחטאו בכך שאמרו "כי חזק הוא ממנו", אלא היה להם לסיים כדברי ה' "גויים גדלים ועצמים ממך" - שהם חזקים מעם ישראל, אבל לא חיו חזקים מה', וטענתם שאין ה' יכול נגדם, זו הייתה חוצפה וממילא הפכו את הכל ללשון הרע, ושוב גם לפי טענתם, הם היו צריכים להגיד יש קשיים, אנחנו נתחזק וה' יעזור, וגם בזכות אבותינו הקדושים בכל מקרה נקבל את ארץ ישראל כהבטחה ה' בתחילת פרשת המרגלים "אשר אני נותן", אבל הם נסחפו בכפירה בטענה שאפילו ה' לא יכול.

ויתכן שהם טעו וחשבו שהרעיון של הניסיון הוא אפילו למות בארץ ישראל ולכן שקרו ואמרו "כי חזק הוא ממנו", שאפילו ה' לא יצילנו מהמוות, אלא נלך לארץ ישראל רק לשם מצווה מתוך מסירות נפש, וזו הייתה טעות חמורה, כי ה' הבטיח שיכנסו ויקבלו את ארץ ישראל, וגם ה' חזק מכל מציאות שבעולם "אך בה' אל תמדדו", נכון, שיש מצווה למות על קידוש ה' "בכל נפשך" - אפילו נוטל את נפשך, אבל חייבים להאמין, שה' כל יכול ואין דבר העומד בפניו וגם, כשבורא עולם מבטיח זה יקרה.

וזהר לבנו - שלח

שהרי כפירה אינה מתוך תאוה כבהמה וככסיל, אלא מתוך דעה והבנה כביכול??

אלא אכן המרגלים לא התכוונו לכפור, רק כל עצתם הייתה טעות ושטות, ולכן כתוב עליהם "מוצאי דיבת הארץ" ולא כתוב בחטאם "הכופרים בעיקר", למרות שכפירה באמונה בה' חמורה בהרבה מלשון הרע.

ואכן כשהם עצמם פחדו ולא ניסו לעצור את הבכי של העם, הם הפכו את עצמם ללעג ולקלס, איפה הגבורה למות למען ה'?? וראה בהמשך עוד הסבר בעניין.

ללמדנו, שגם אם אתה בעליה ובהתחזקות עצומה אל תנסה בכוח להפוך את כולם להיות כמוך, כי בהרבה מקרים אתה תקבל את ההיפך, אתה תגרום להם שנאה וזלזול לדת וירידה רוחנית שבסוף תפגע מאוד גם בך, אלא תשקיע בעליה שלך בכל הכוח ובאמת, ובעזרת ה' לאט לאט זה ישפיע גם על הסובבים אותך, כי עליהם לקלוט שזה לא רק גל עובר אלא זה דרך חיים אמיתית קבועה ונצחית, וגם עליהם לקלוט שדרך זו גורמת לך לשמחת חיים ולאוויר ולשלווה, ולאישיות עם מידות טובות יותר מבעבר, כך הם יתקרבו לדרך בעזרת ה', ולפעמים זה יגיע רק לאחר שנים, אבל זה עדיין שווה!!

"כולם אנשים" - מתי התחילו לחטוא? - המשך

שיצאו כבר משה רבנו ידע שיש להם עצה רעה, אם כן מתי הם היו כשרים??

ייתכן כדברי רש"י שבתחילת הפרשה, "רשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר", שלא לקחו מוסר ממרים אחרת משה שדיברה לשון הרע על משה, שלמרות שגם היא התכוונה לטובה, אבל היא חטאה בכך שלא העמיקה כראוי להבין את התנהגותו של משה וכפי שהרחבנו בשבוע שעבר.

ולכן שורשי חטאם היו אכן מהתחלה, אבל היות וכוונתם הייתה לטובה, לכן עד שלא הגיע השיבוש והקלקול הם עדיין בגדר כשרים וצדיקים כי כוונתם הייתה לטובה, אבל כשקרה השיבוש והקלקול זה מתייחס אליהם, כי יכלו למנוע אותו אם אכן היו לוקחים מוסר ממרים הנביאה ונזהרים מלשון הרע.

ללמדנו, עד כמה החובה עלינו ללמוד מוסר מכל דבר ומכל אדם, כי מי שיכול ללמוד מוסר ולא לומד היצר מטעה אותו ומכשילו בעבירות חמורות עם הרבה כוונות טובות בדרך לאבדון, וכפי שכתבתי על הרואה סוטה בקלקולה שחייב להתחזק ולהתנזר מתאוות מותרות, כי אם לא ייקח מוסר ויתחזק גם הוא עלול ליפול בזנות כי התרופף אצלו האיסור החמור, כי ראה ושמע שרצועת האיסור הותרה, ואכן התורה מחייבת אותנו לא רק לדעת אלא גם לראות ולהתבונן וללמוד מוסר איך אנחנו לא ניפול כדרך שההוא נפל, וכל שכן מכל לימוד בתורה ננסה ללמוד חיזוק לתקן את דרכנו ולהתחזק עוד יותר בעזרת השם.

ויהס כלב - המשך

לחלוטין, כי שכנעו משפחות שכולם הולכים למות וכדאי לשוב למצרים, ובמקום לשכנע כעצתם למסור את הנפש על מצוות ישוב ארץ ישראל, הם המרידו את כולם לסרב ללכת לארץ ישראל, ובעצם לא רק הם משוגעים אלא כולם משוגעים, כולם חשבו עקום מדרך הישר שה' ימשיך לעשות ניסים ונפלאות.

ובראות כלב שהם סטו לגמרי מדרך הישר, מיד עבר לצד יהושע והתחיל לומר כדברי יהושע ביחד "טובה הארץ מאד מאד", שאין שום קושי ושום ניסיון במצוות ישוב ארץ ישראל רק מתנה מושלמת מבורא עולם, וזה בתקווה להציל מה ששייך, אבל הסנהדרין "העדה" חשבו לסקלם ולרגמם באבנים, מדין רודף שהם מסכנים את עם ישראל במוות בטוח!!!! עד שהתגלה כבוד ה' והשיגעון חלף ועבר והשכל היישר והטוב חזר, אבל מאוחר מידי.

וייתכן עוד שבגלל גאוותם לא ללמוד מוסר ממרים הנביאה, לכן נכשלו שגאוותם נשבתה, שהם חשבו גבוהה גבוהה בדרכי ה' כביכול, ובסוף נפלו בגאוותם, כי במקום להודות לדברי כלב שניסה לתקנם, הם בגאוה ובתאוות הניצוח סתרו את דבריו, ובלהט תאוות הניצוח והגאוה נסחפו לכפירה ולהסתת עם ישראל נגד הכניסה לארץ ישראל, וסתרו לחלוטין את כוונתם הראשונה הטובה.

ללמדנו, שאדם חייב להיות אמתי בכל מצב, וגם כשכולם טועים, לא לזרום עם השקר ולא לנסות ליפות על ידי שמדגישים את חלקי האמת ומצמצמים את חלקי השקר, כי כך אכן תמשיך לחיות עם החברה אבל אתה תאבד עם חבורת שקר זו, אלא תמיד אתה חייב להיות עירני ואמתי ולדעת להילחם על האמת בכל דרך, לנסות מבפנים ואם לא מבחוץ ולא לוותר, ואם בגלל זה תצטרך להחליף חברים תעשה זאת, כי באמת קשה לחיות בחברה שאתה והם חיים ב"אמת" שונה משלך.

עוד נלמד שעבודת קודש של שנים אפשר למחוק ולהרוס במחי יד, מתוך התפרצות של גאוה הרסנית, וכמו שלהבדיל אדם רוצח בגלל פגיעה בכבוד מדומה, והוא לא קולט שמעשה הרצח פגע בו יותר מהפגיעה של מי שפגע בו, כי בזמן הרצח הוא מחק את

מאוד לנסות לעצור ולהרגיע את העם שפחד ובכה, כי הנה כלב ויהושע שניסו בלילה ההוא להרגיע ולתקן, מיד כל העם ניסה לרגום אותם באבנים, אבל הם אפילו לא ניסו!!!!!! כי פחדו!!! אבל למות מתוך מצוות ישוב ארץ ישראל לא פחדו???? ואולי כשהסכנה מוחשית ומידית המחשבות שונות.

והסבר זה על עצתם וטעותם וכאמור, מתאים ממש לדברי המדרש רבה, שכתב "אנשים גדולים היו אלא שעשו עצמם כסילים וטיפשים"!!! שהרי אם נפרש בפשיטות שהיו כופרים ממש כשאמרו "כי חזק הוא ממנו" - מבורא עולם, אז הם לא עשו את עצמם ככסילים וטיפשים אלא נהיו רשעים מדעת!!!

ללמדנו, שגם אם אתה בעליה ובהתחזקות עצומה אל תנסה בכוח להפוך את כולם להיות כמוך, כי בהרבה מקרים אתה תקבל את ההיפך, אתה תגרום להם שנאה וזלזול לדת וירידה רוחנית שבסוף תפגע מאוד גם בך, אלא תשקיע בעליה שלך בכל הכוח ובאמת, ובעזרת ה' לאט לאט זה ישפיע גם על הסובבים אותך, כי עליהם לקלוט שזה לא רק גל עובר אלא זה דרך חיים אמיתית קבועה ונצחית, וגם עליהם לקלוט שדרך זו גורמת לך לשמחת חיים ולאוויר ולשלווה, ולאישיות עם מידות טובות יותר מבעבר, כך הם יתקרבו לדרך בעזרת ה', ולפעמים זה יגיע רק לאחר שנים, אבל זה עדיין שווה!!

לפי ההסבר הקודם הם חטאו כשאמרו "כי חזק הוא ממנו", ואם כן עד לזמן זה הם היו כשרים!! וזה מתאים לדברי רש"י שכתב שהם היו "אנשים" - שבאותה שעה חשובים וכשרים היו.

אמנם קשה שרש"י נראה כסותר את דבריו, שכתב שהמרגלים כונו - "אנשים" כי בתחילה כשרים היו, ומצד שני בהמשך כתוב "וילכו ויבואו ויספרו" וכתב רש"י שהתורה מקישה ומשווה את יציאתם לחזרתם, מה חזרתם בעצה רעה גם יציאתם בעצה רעה?? ואם כן נשאלת השאלה מתי הם היו כשרים??

ויותר מזה רואים מפורש שמה מחזק את יהושע לפני היציאה, עד כדי כך שהוא משנה את שמו של הושע ליהושע, ומברכו ואומר לו "קה יושיעך מעצת מרגלים", אם כן ברור שעוד לפני

יתכן שכלב בהתחלה הסכים עם המרגלים להראות את הקושי והניסיון שיש בדרך הטבע לכבוש את ארץ ישראל, בכדי שיכנסו מתוך ניסיון ומסירות נפש כדברי המרגלים. ואכן גם הוא הסכים שיש קושי לכבוש ערים בצורות ולכבוש את הענקים ואת גיבורי הארץ, שאכן אלו גם דברי ה' בחומש דברים וכאמור, אולם כשראה שהם מגזימים ומפרשים בשקר את מיתת האנשים "שהארץ אוכלת יושביה מטבעה", ופירותיה משונים לרעה וכדומה, מיד הבין שהם נטו לדרך שקר, ולכן התפלל בקברי אבות שלא ייפול ויתעה בעצתם המעורבת בלשם שמים.

ולכן התפרץ לדבריהם וטען שאפילו אם נצטרך לטפס לשמים בסולמות שזה דבר שבכלל לא הגיוני - גם נצטרך לעשות זאת, ובשונה מהמרגלים הוא טען שאכן נצליח לעשות דברים מעל לטבע, ובעצם הוא עדיין לא סתר את דבריהם לגמרי, אלא הסיק מסקנה טובה, שנכון יש קשיים וסכנות אבל יהיו ניסים כי ה' לצדנו, אבל הם מיד משכו לרעה "כי חזק הוא ממנו" זה לא אפשרי ונמות וניכשל!!!

ועבירה גוררת עבירה, הם במקום לעצור את הקלקול הנורא שיצרו מתוך מחשבה מוטעית שמעורב בה דיבור של כפירה שזה עבירה חמורה אפילו כשהכוונות היו לטובה, ייתכן שהם בעצמם כדברי המדרש התנהגו כמו משוגעים בסתירה מוחלטת לעצמם, שבגלל השפעת העבירה נגררו לעבירה וסתרו עצמם

וטהר לבנו - שלח

השכל!! ובעצם כך התחיל הרצח של קין שרצח את הבל, הכל בגלל פגיעה בכבוד, ואיזה כבוד יצא לו מכך שרצח?? שלנצח הוא "הרוצח הראשון"!!! לכן עלינו להתאמץ במידת הענווה "ולענווים יתן חן" אמן ואמן.

"שלח לך" - בכל זאת יצא מזה גם דבר טוב

ואכן להמתין 40 שנה בכדי להיכנס לארץ ישראל זו עבודה והכנה ראויה למצוות ישוב ארץ ישראל, וזה היה טמון בעצת המרגלים כשעדיין לא חטאו, ומחשבה טובה זו לא חלפה ועברה ונמחקה כאילו לא הייתה, ונראה עוד, שרק דור יוצאי מצרים שהתחיל ב"חסד נעוריך" יכול היה להיכנס תוך שנה לארץ ישראל גם בלי הכנה ארוכה, אבל לדור ההמשך "הבנים של יוצאי מצרים", היות ולא היה להם את המעלה של "חסד נעוריך", היה עליהם לעבוד 40 שנה כהכנה למצוות ישוב ארץ ישראל.

הנלמד מזה שמכל מחשבה טובה הקב"ה משתמש לטובה, ולכן נשתדל לחשוב ולעשות כמה שיותר דברים טובים ומושלמים כי כך רק טוב יצא ממעשינו, ומאוד חיזקה אותי המחשבה עד כמה בורא עולם אוהב אותנו, עד כדי כך שהוא יתברך מנצל ושולף כל מחשבה טובה שלנו גם במקרה שהדברים השתבשו בסוף לרעה וכדומה, וכפי אהבתו לנו נשתדל להחזיר לו אהבה ונשמח את בוראנו בכמה שיותר טוב ובכמה שפחות רוע, כי כך נרבה לשמחו במעשי ידינו אמן ואמן.

ומכל עניין המרגלים נלמד, עד כמה עלינו להיות זהירים מלשחק בניסיונות אפילו לשם שמים, כי היצר שלנו מחכה לנו שנאתגר את עצמנו בניסיון כי אנחנו בטוחים בכוחנו, ופתאום לא משנה מה הסיבות - מגיעה הקריסה ואנחנו חלילה נופלים שדודים לפניו, לכן אל תאמין בעצמך עד יום מותך, סגור את כל דלתות הניסיונות ואל תסמוך על כוחך אלא אשרי אדם מפחד תמיד, ונזכור שגם בתפילה אומרים "ואל תביאנו לא לידי חטא ולא לידי עבירה ולא לידי ניסיון ולא לידי ביזיון", כי הרבה מקרים שבשעת ניסיון הדברים משתבשים למרות הכוונות הטובות, ואם נברח מניסיונות נזכה לאור ה' עלינו תמיד אמן ואמן.

"שלח לך מרגלים" - לך, להנאתך ולטובתך

אלף בני 20 שנה ומעלה, שזה בדיוק כמו המספר של מקבלי התורה "במתן תורה", ואז לימדם בדיוק כמו שלימד בפעם הראשונה.

ועל כן אמר משה, כפי שקיבלתי כך החזרתי בסיום חיי ותפקידי, שכמו ביציאת מצרים קיבלתי 600 אלף שקיבלו תורה, כך גם השבתי בשלימות עם ישראל שיש בו 600 אלף מקבלי תורה מגיל 20 ומעלה, ונלמד מזה שגם אם משהו השתבש והתקלקל וקרה עדיין אפשר בסבלנות לתקן, והיה מזה רווח גדול למשה, שככה גם אלו שמתו זכו ללמוד תורה מפי משה רבינו, וגם הדור החדש, כך שיצא שמשה זכה ללמד 2 דורות תורה!! והדור הראשון למרות שמתו עדיין חשובים הם ומעלתם גדולה מאוד, כי הם היו דור שקיבלו תורה בסיני, לא פלא שהם דור דעה.

זכמו שמסופר בגמרא בבא בתרא (ע"ג ע"ב), על רבה בר בר חנה, שהלך עם סוחר ישמעאלי לראות את מתי המדבר, וראה אותם שוכבים על גבם ופניהם זוהרות, וגופם היה גדול עד כדי כך, שהישמעאלי יכול היה לעבור תחת ברכיהם המורמות כשהוא רוכב על גמל ואוחז רומח בידו, ורבה בר בר חנה שרצה ללמוד מהם הלכות ציצית, חתך את כנף בגדו של אי מהם עם פתיל התכלת. אך כתוצאה מכך לא יכול היה לזוז ממקומו, עד שהשיב את הגזלה, ואכן דור דעה זה לא אבד, והראיה שפניהם זוהרות!!!!

וזה חיזק אותי, שגם אם קלקלת והתיקון דורש זמן פי 40 ממה שקלקלת, תלמד ממשה רבינו שכך עמל לתקן, ש40 שנה משה תיקן את עם ישראל, וכך זכה שמלבד זה שתיקן את עם ישראל הוא גם לימד 2 דורות של עם ישראל תורה, וזו הנאת משה רבינו העצומה, וכמוכן הוא גם הוכיח שאפשר לתקן ולבנות הכל לגמרי מחדש, נכון, לקח 40 שנה לתקן במקום שנה, אבל העיקר שהצליח ותיקן!! לכן יהודי אל יאוש!! אל תגיד זה יקח המון זמן לתקן, אוי לי!! ואין מצב שאצליח!! אלא הבה נתחזק ואפילו 40 שנה נשקיע לתקן, וגם אם זה קשה נתמיד ונתקן עד יומנו האחרון, בתשובה ותיקונים אמן ואמן.

"למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים"

וגם לכאורה הם הסיתו לעבוד עבודה זרה, כמו שהביא רש"י "ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה" שרצו לעבוד עבודה זרה, וזה חמור יותר מלשון הרע?? אמנם ייתכן שלא המרגלים הציעו לעבוד עבודה זרה, אלא כפי שיתבאר בסמוך שהיו אלו משבט שמעון או גם משבט לוי.

והנה לגבי קרח הקשה הכלי יקר למה לא נענש קרח בצרעת כמשה ומרים?? ותיירץ, לפי שהיה קים ליה בדרבה מיניה, דהיינו שאם אדם עבר עבירה שיש בה עונש גדול וקטן, למשל רצח בן אדם ובהריגה הזו הרס לנרצח את החולצה, אזי מענישים אותו בעונש הגדול על הרצח ולא מענישים גם בעונש הקטן לשלם את החולצה, שהרי כבר בעיקר ובתורת משה ורצה לבטל את הכהונה ולכן נענש בעונש החמור שנבלע באדמה ולא קיבל צרעת על העבירה הקטנה מכפירה שזה צרעת על לשון

בפרשת "לך לך" כתב רש"י "לך" להנאתך ולטובתך, ואם כן גם כאן כשבורא עולם אומר "שלח לך מרגלים" צריך להיות משליחת המרגלים זה גם יהיה להנאתך ולטובתך, וכ"כ כלי יקר וצורך המור. ולכאורה איזו הנאה וטובה יש למשה רבינו משליחת המרגלים?? וכי משה רבינו לא האמין שהארץ טובה היא מאוד מאוד?? וכי יצא מזה טובה למשה רבינו?? וייתכן שלמרות הבכי לדורות שנגזר עליהם, למעשה המרגלים גרמו שנתגעגע לשוב ארץ ישראל ולא נקבל בקלות את מצוות ישוב ארץ ישראל.

הנלמד מזה שמכל מחשבה טובה הקב"ה משתמש לטובה, ולכן נשתדל לחשוב ולעשות כמה שיותר דברים טובים ומושלמים כי כך רק טוב יצא ממעשינו, ומאוד חיזקה אותי המחשבה עד כמה בורא עולם אוהב אותנו, עד כדי כך שהוא יתברך מנצל ושולף כל מחשבה טובה שלנו גם במקרה שהדברים השתבשו בסוף לרעה וכדומה, וכפי אהבתו לנו נשתדל להחזיר לו אהבה ונשמח את בוראנו בכמה שיותר טוב ובכמה שפחות רוע, כי כך נרבה לשמחו במעשי ידינו אמן ואמן.

ומכל עניין המרגלים נלמד, עד כמה עלינו להיות זהירים מלשחק בניסיונות אפילו לשם שמים, כי היצר שלנו מחכה לנו שנאתגר את עצמנו בניסיון כי אנחנו בטוחים בכוחנו, ופתאום לא משנה מה הסיבות - מגיעה הקריסה ואנחנו חלילה נופלים שדודים לפניו, לכן אל תאמין בעצמך עד יום מותך, סגור את כל דלתות הניסיונות ואל תסמוך על כוחך אלא אשרי אדם מפחד תמיד, ונזכור שגם בתפילה אומרים "ואל תביאנו לא לידי חטא ולא לידי עבירה ולא לידי ניסיון ולא לידי ביזיון", כי הרבה מקרים שבשעת ניסיון הדברים משתבשים למרות הכוונות הטובות, ואם נברח מניסיונות נזכה לאור ה' עלינו תמיד אמן ואמן.

"שלח לך מרגלים" - לך, להנאתך ולטובתך

קודם שאלנו איזו הנאה וטובה הייתה למשה רבינו משליחת המרגלים?? וכי משה רבינו לא האמין שהארץ טובה היא מאוד מאוד?? וכי יצא מזה טובה למשה?? והמושג זקנים מתרץ שלולי חטאו המרגלים היו ישראל נכנסים תכף ומיד לארץ ישראל והיה על משה למות מיד, ובגלל חטא המרגלים משה הרוויח עוד 40 שנה לחיות.

וקשה לעני"ד התיירץ, וכי תפקידו של משה היה רק להכניסם לארץ ישראל, הרי משה לימד את עם ישראל תורה, ואיך ייתכן והיה צד שיחסרו 40 שנות לימוד תורה של משה לעם ישראל?? ועוד קשה, וכי משה רצה לחיות בשביל עצמו?? וכי יש הנאה למשה שהוא יחיה יותר זמן - על חשבון זה שעם ישראל יחטאו וימותו?? הרי כל כולו היה עבור עם ישראל עד כדי כך שבחטא העגל הוא ביקש מה' למות, העיקר שיתעוררו רחמי שמים על עם ישראל??

ונראה לתרץ, שאכן אם דור יוצאי מצרים היו נכנסים לארץ ישראל, אם כן אכן משה סיים את תפקידו, כי הוא כבר לימד אותם תורה, אבל היות וכל אותו דור מת, לכן משה רבינו היה חייב ללמד מחדש את הדור החדש שהם ייכנסו לארץ ישראל אחרי שלמדו תורה ממשה רבינו, והלימוד לדור החדש לקח 40 שנה, כי עיקר הלימוד של משה לדור הצעיר של עם ישראל היה בשנת 40 במשנה תורה, כי אז הושלם מנין עם ישראל ל 600

וזה חיזק אותי, שגם אם קלקלת והתיקון דורש זמן פי 40 ממה שקלקלת, תלמד ממשה רבינו שכך עמל לתקן, ש40 שנה משה תיקן את עם ישראל, וכך זכה שמלבד זה שתיקן את עם ישראל הוא גם לימד 2 דורות של עם ישראל תורה, וזו הנאת משה רבינו העצומה, וכמוכן הוא גם הוכיח שאפשר לתקן ולבנות הכל לגמרי מחדש, נכון, לקח 40 שנה לתקן במקום שנה, אבל העיקר שהצליח ותיקן!! לכן יהודי אל יאוש!! אל תגיד זה יקח המון זמן לתקן, אוי לי!! ואין מצב שאצליח!! אלא הבה נתחזק ואפילו 40 שנה נשקיע לתקן, וגם אם זה קשה נתמיד ונתקן עד יומנו האחרון, בתשובה ותיקונים אמן ואמן.

"למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים"

כתב רש"י שרשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר, שואל רבי ירוחם ממיר וכי זה חטאם! הרי חטאם היה שדיברו לשון הרע על ארץ ישראל!

ותיירץ שאם היו לוקחים מוסר הם לא היו חוטאים! או שבכל עבירה מחשבתים גם את הכסף הקטן, דהיינו כל זווית של חטא נלקחת בחשבון ולא רק החטא הגדול והמשמעותי לטוב ולרע.

אבל בכל זאת קשה מאוד, מדוע חטא המרגלים זה חטא לשון הרע, הרי המרגלים חטאו גם בכפירה, שאמרו "כי חזק הוא ממנו" וכוונתם שהגויים בארץ ישראל חזקים יותר מבורא עולם ולכן הם יהרגו אנשים נשים וטף, וזה גרם לכולם לבכות בלילה הוא, ולכאורה כפירה חמורה הרבה יותר מחטא לשון הרע?? וקודם ביארנו שכפרו בטעות.

וזהר לבנו - שלח

ולא רק על מה שדיברו בלשונם נענשו בלשונם מידה כנגד מידה וכאמור, אלא גם על מה שראו בעיניהם ולא לקחו מוסר גם על זה נענשו, ועונשם היה שהם לא מתו מיד במגפה אלא כמו שכתב **הבית יוסף** בטור או"ח סי' תק"פ שהמרגלים נענשו, **שמתאריך ה' באב לשונם** נשרבבה עד טבורם והתולעים היו יוצאים מלשונם ובאים לתוך טבורם, וככה סבלו במחלות רעים **עד יז' אלול** ורק אז מתו.

ואכן יז' אלול זה אחד מהימים שנפסק בטור שמתעניינים בהם מן התורה, ואכן במשך כמעט 30 יום ראו אותם סובלים ממחלות רעות ומכוערות המעוררות בחילה ושאת נפש, וזה מידה כנגד מידה כי הם ראו ולא לקחו מוסר - אחרים יראו אותם סובלים בכיעור ויקחו מוסר ויתענו.

וממילא נלמד כולנו לראות ולהתבונן או בעונשו של אחר או מכל דבר שמסוגל לחזק ולקחת מזה מוסר, כי זה מציל מהחטא, וגם כי אם לא ניקח מוסר אז כנגד שראינו ולא לקחנו מוסר חלילה, אחרים יראו אותנו סובלים בכיעור והם כן יקחו מוסר, אז יפה שעה אחת קודם, שלא נצטרך חלילה להדגים לאחרים, אלא אדרבה נתחזק ונחזק אחרים מתוך בריאות איתנה ולב טוב, מתוך שמחה ולא מתוך צער וסבל, אלא בפנים שמחות ומאושרות שזכינו לאור ה' באהבה.

"איש אחד למטה"

התורה גם בהליכתם מבית המדרש לבית וכן בכל מקום ובכל רגע, כך **שלא ראו** את המלך עובד, ולא שמו לב ולא חשבו בכלל על זה, אלא המשיכו בהתמדתם, וככה ניצלו מגלות פרעה והמירו זאת לעמל התורה.

והוכחנו שבאותו משקל התנהגו הלויים בספירת הלויים, משה נשאר מחוץ לאהל וספר, כי הם - הבעלים המשיכו בהתמדה ולא עזבו את תלמודם בשביל להתכונן לביאת גדול הדור לביתם, כי התמדתם הייתה אותה התמדה לטוב ולרע כביכול, ומשה רבינו ובורא עולם ידעו והכירו בהתמדתם, לכן ידעו בבטחה ומראש שהבעלים לא יהיו בבית אלא ישארו בבית המדרש ללמוד,

ולמרות שהבעלים לא היו, הם לא הפסידו כלום מהתמדתם. **ואדרבה** הם הרוויחו יותר, שבסוף הם זכו ליותר מביקור של גדול הדור, הם זכו שמשה עומד על פתח האהל **ובת קול יוצאת מן האהל**, ואכן אצל בכורי ישראל לא כתוב **"על פי ה'"** למרות שגם הם נמנו מגיל חודש כבני לוי, ועל כרחך כי שם הבעלים היו באוהל ולא הנשים, מה שאין כן בבני לוי המתמידים (כך הוכיח הרב הכהן מנוק מאשדוד).

וגם כאן התמדתם הצילה אותם שלא היו בעצת המרגלים כלל וכלל. **וייתכן** שמיד שמשה ראה שמשבט לוי לומדי התורה אין נציג, זה כבר **הדליק אצלו נורה אדומה**, שמא יש כאן פתח לחטא ומכשול, הנה המתמידים **משבט לוי בחוץ**, כנראה יש כאן בעיה, **ולכן** מיד התפלל על יהושע, קה יושיעך מעצת מרגלים, ואולי גם שיהושע יתן להם עצה.

ונלמד גם אנו לשים לב לנורות אדומות ולסימנים בכדי להיזהר ולהימנע מטעויות ועבירות או מעשים שנראים כמצוות והופכות לעבירות חמורות רח"ל.

"ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה" - המשך

ולכן הם חששו שיהיה **חילול השם עצום** אם בורא עולם יהרוג את כל עם ישראל, **וכפי** שטען משה רבינו **"מבלתי יכלת ה' להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר"**, לכן הם רצו **כאילו לעבוד עבודה זרה**, כדרך שאמר **דוד המלך לעבד ע"ז, שלא יהיה חילול ה' שבנו** אבשלום מבקש להרוג צדיק, ולכן חשב לעבוד ע"ז כלפי חוץ בלי מחשבה וקבלת ע"ז כאלוהות, בכדי למנוע חילול ה', שכך כולם יגידו מגיע לדוד את הרדיפות סנהדרין ק"י.

וכמו שבמעשה דינה, שמעון ולוי חסו על כבודם של ישראל **והרגו את שכם**, כך גם כאן הם התעוררו לנסות למנוע ולצמצם את החילול ה', **ויעקב** אבינו התפלל שבכל המצב הנורא הזה של המרגלים לא יוזכר שמו כי זה עסק ביש מחריד ומזעזע שאפילו בני התורה המתמידים חשבו לעבוד ע"ז רק בכדי למנוע ולצמצם את החילול ה'.

ובדרך אחרת יתכן ששבט לוי לא רצו שהקב"ה ישמיד את עם ישראל כי נשאר - לוי, ומהם יתחיל שוב עם ישראל.

ונלמד כמה עלינו להימנע מלחלל שם שמים במעשינו עד כדי כך שגדולי ישראל חשבו לעבוד כאילו ע"ז בכדי למנוע חילול ה', אז ייזהר מאוד שלא נחלל שם שמים ברחוב ובבית, אלא אדרבא נקדש שמו ברבים בשמירת העיניים ולא נסתובב במקומות שלא

הרע, הרי לנו שכפירה חמורה מלשון הרע, ואם כן מדוע בחטא המרגלים מדגישה התורה שהיה בעיקר לשון הרע?!

ובעצם גם המרגלים לא נענשו בצרעת, אלא מתו במיתה משונה שמתו כביאור רש"י **"במגפה לפני ה' - באותה מיתה** ההגונה להם **מדה כנגד מדה**, הם חטאו בלשון ונשתרבו לשונם עד טבורם **ותולעים יוצאים מלשונם ובאין לתוך טבורם"**, ומלשון זה מובנים הדברים שהם קיבלו **עונש על חטא שעשו "רע עם הלשון" שלהם**, ואכן עיקר חטא המרגלים היה כפירה, ולכך נענשו בחומרה שמתו במגיפה, ובעונש הזה כלול כל מה שחטאו עם לשונם, הן דיבור רע על הארץ והן דיבורי כפירה החמורים מהם.

ובכל זאת לא נבחר נשיא גם משבט לוי, כי בין כך ובין כך לא נטלו חלק בארץ, ליקוטי בתר לקוטי בשם **הריטב"א**. **וקשה** לי שהרי גם הם אמורים לגור בארץ ישראל ולחיות בה, והסכנות נוגעות גם להם, אז גם להם היה צורך לבדוק אותה, גם אם הם לא קיבלו חלק בארץ?!! ואם דבר מצווה ושליחות של מצווה היה כאן, למה כאן אהרן לא שאל והצטער למה יגרע חלק שבטי?!!

וייתכן כדברי **המהרש"א** ששליחות ה' הייתה רק שיצאו 2 שליחים, ורק אחר מכן נוספו עוד כבקשת עם ישראל, כמו שנאמר (דברים א' כ"ב) **ותקרבון אלי כולכם ואמרו נשלחה אנשים לפנינו**, ולכן שבט לוי המתמידים עסקו בהתמדה בתורה ולא היו בין אלו שנגשו וביקשו ממשה להוסיף מרגלים, **וגם כאן לא שמו לב שמבקשים עוד מרגלים.**

אז יתכן שמי שמונח בלימוד התורה יצר הרע לא בא אליו, וגם אם בא אליו משכחו לבית המדרש, דהיינו תשתמש בכוח התורה ובשכל הישר שיש בתורה ותגלה שעצתו עצת כסיל וממילא לא תקשיב לו ולעצתו, ולכן הם לא טעו ונמשכו בעצת היצר הרע לבדוק את דברי בורא עולם.

וכמו שביארנו בפרשת במדבר ששבט לוי מהתחלה לא עבדו לפרעה, כי טענו אנחנו לא ניתן כבוד למלך כי אנחנו עמלים בתורה, ולמרות שיש מצוה לחלוק כבוד למלך, יתכן שהם בחרו במצוות לימוד תורה כי חששו שזו עבודה בלי סוף למלך כפי שאכן קרה, **או ייתכן** ששבט לוי היו כל כך שקועים בלימוד

כתב רש"י בשם חכמינו, **"נתנה ראש"** הכוונה שרצו לעבוד עבודה זרה, וכידוע **"איש אל אחיו"** זה שמעון ולוי, ועליהם אמר יעקב קודם פטירתו, על פי הגמרא סנהדרין ק"ט **"שמעון ולוי אחים, בסודם אל תבא נפש"** וסודם זה חטא המרגלים, ומקשה **המהרש"א** הרי שבט לוי לא היה בחטא המרגלים?!! **ותירץ** שזה הולך רק על שמעון, שאולי הייתה קבלה לחז"ל ששמעון היה הראש שהדיח את המרגלים לדבר רע ולחטוא בלשונם, כשם ש**"בקהלם"** זה רק על שבט לוי שקרח יצא מהם.

ועדיין קשה לעני"ד, שכאן במרגלים הרי כתוב **"איש אל אחיו"** ורש"י כתב בראשית מ"ט שזה **שמעון ולוי יחד?**!! ואם כן איך יתכן ששבט לוי המתמידים בתורה שלא חטאו בעגל ובמרגלים יציעו הצעה לעבוד עבודה זרה?!!

ונראה לחדש שדווקא שבט לוי בראותו את הקלקול הנורא הבינו שכאן עם ישראל חצה את כל הקווים האדומים, עד כדי כך שמשה ואהרן נפלו על פניהם ובורא עולם רצה להשמידם מיד, ובסוף המיתם במשך 40 שנה, כי כאן כבר לא נסלח לדור ההוא.

וזהר לבנו - שלח

מתאימים ליהודים, ונקדשהו מתוך יראת שמים אמתית וזיכוי הרבים בכל מקום ובכל דרך, ובקידוש ה' נתקן את כל החילול ה' שנכשלו בחיינו, ומתוך קידוש ה' נתעלה למדרגות של קדושה עצומה אמן ואמן.

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע"

והתשובה היא שמשה רבינו חשב שאדם אחר בכוחות שלו ובנתונים שלו היה מגיע להרבה יותר ממנו, ולא הרגיש שמגיע לו הערכה ותודה, **אלא** חשב אני בחוסר ובמינוס, שלא הגעתי לכל מה שאני מסוגל להגיע, וזה ענוה אמתית!!! שלא מגיע לי צל"ש למרות ההישגים הגבוהים משאר האדם, כי אני לא עשיתי כל מה שביכולתי להגיע בנתונים שלי ובכוחות המיוחדים שבורא עולם נתן לי, וזה מחשבת משה רבינו עליו השלום בענוה אמתית יותר מכל האדם, כי אף אחד לא הגיע לרמה שלו, ובכל זאת למרות דרגתו הגבוהה ביותר טען והאמין שזה לא מספיק מצדו.

ולכן כתוב במדרש שכשמשה ראה את **ענוותו של יהושע** התפלל עליו והוסיף י' לשמו "**קה יושיעך מעצת מרגלים**", כי בענוה יתירה יש מצב שהוא ירגיש שהוא כאפס וחלש לעומת אחרים היותר מושלמים ממנו בניצול כוחותיהם, ולכן יש מצב שיהושע יבטל את דעתו ויסכים לשאר המרגלים והוא ייפול כמוהם חלילה, **לכן** התפלל עליו, שלמרות הענוה יהיה לו כוח לעמוד כנגד אחרים ולא יסכים להם, שגם לו תהיה דעה עצמאית וברורה, כי יש לו תוכן חזק וקדוש ויש בו כוח וקדושה, ולמרות הענוה הוא לא יחשוב שהוא אפס חלילה!!! ובודאי בזמן שלא מתאים וודאי אסור שיחשוב כך, **אדרבה ויגבה לבו בדרכי ה'.**

המשך

בלי נבואה זו? אלא משמע שעוד בחיינו כבר ידע ושמח מזה שבורא עולם קרא לו כך!!!

ולכן נראה לענ"ד שכשבאו אהרן ומרים לבקש את סליחתו כנראה מעצמם התוודו ופרטו את חטאם וטעותם, ולכל הפחות אמרו לו את הנבואה הקשורה אליו.

ואם כן במקום לכעוס עליהם, משה באותו רגע שמח מאוד, ונראה שאפילו הודה להם על שגרמו לו את שמחת חייו, **וייתכן** עוד שאם היו שואלים את משה האם שווה לך שדיברו עליך את הלשון הרע, ייתכן שאפילו בלי מידת הענוה הוא היה אומר ודאי ודאי!!! כי בזכות הלשון הרע שדיברו עליו הוא קיבל את מתנת חלקו - **כל שבחו.**

אבל מכל מקום תיסגר הצדקת מרים שבעת ימים, כי לשון הרע אסור לדבר אפילו אם המדובר צדיק ועניו ולא ניפגע, ואדרבא הרוויח מזה את כל חייו, כי לנו אסור לעשות שום דבר רוע מצדנו.

ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם - המשך

משה רבינו פרש מאשתו, ומרים שלא הבינה זאת חטאה טעתה ונענשה.

ולכן גם המרגלים היו צריכים לחוש גאווה שהם ענקיים בכוח ובקדושה, כי הם בני אברהם יצחק ויעקב וטעו וחטאו בכך שלא הרגישו כך, **ורק** כלב בן יפונה הבין זאת והתקרב למקום הענקיים והשתטח על קברי אבות כי ידע שמהם יש לעם ישראל את העוצמה והכוח, וברור שכלב לא חש לרגע כאילו הוא כחגב מול הענקיים אלא להיפך הוא הרגיש ענק לעומתם ובני הענק הם לעומתו כחגבים כי הוא מבני הענקים **האמיתיים** בן לגדולים אשר בארץ שהם האבות, ולכן ניגש בלי פחד כלל!!!

ונלמד מזה, שגם אם חלילה חטאנו וכשלו בחיינו לעולם לא נגיד שאנחנו אפס, כי זה גורם להידרדרות נוספת וסופנית, כי אם לאנשים צדיקים וענווים אסור להרגיש אפסים, למרות שזה חלק ממעלתם וההיפך מהאיכות שלהם, כל שכן מי שחטא ובמצבו הוא ראוי להיחשב כאפס, ודאי שאסור לו לומר זאת על עצמו!!! אלא חייב לומר אני לא אפס!!! ה', אכן טעיתי וחטאתי!!! אבל יש בי נשמה קדושה ועליונה!!! נכון לצערי התלכלכתי מאוד, אבל עדיין אצליח לנקות הכל, כי טמון בי ערך גבוה ועוצמתי "נשמה קדושה וטהורה".

עוד בעניין

אולי שוב אני מחסר בשלימות העבודה, ואדרבה דווקא בגלל שקיבלתי ציון מושלם יתכן שאני סומך על עצמי יותר מידי ומרמה את עצמי שאני ממשיך להיות מושלם.

אבל מצד שני כל פעם משה הזכיר לעצמו את השמחה והתענוג שקיבל מתנת חייו שה' מעיד עליו שהוא מושלם, ובכוח מתיקות זו התחזק לעבוד את ה' עם כל יכולתו וכל מרצו, **ואולי** לכן כתוב **ישמח ולא ושמח**, שבמילה **ישמח**

כתוב בתרגום יונתן בן עוזיאל, "**כשראה משה ענוותנותו קרא לו יהושע**". וצריך להבין מה הקשר שבגלל שליהושע הייתה ענוה לכן צריך משה להתפלל עליו!!! הרי ענוה זה דבר טוב, **ואדרבה** אם יהושע עניו אם כן הוא צדיק, ודווקא זה סיבה שאין צורך להתפלל עליו!!! **אלא** נראה לתרץ על פי מה חידוש ששמעתי משכני היקר מצדיקי אשדוד, שרש"י בפרשת **בהר** שאל "**מה עניין שמיטה אצל הר סיני**"? **והתחדש לו תשובה**, ששמיטה זה לעזוב, להזניח - התבטלות, הרגשה של חוסר שייכות, והיות ומצב כזה אצל אדם אפשר שיפול גם לרוע, כי אם אני אפס אין לי מה להפסיד!! **לכן** נסמכה שמיטה להר סיני, לומר שצריך ענוה כמו סיני שניתנה עליו תורה, שאני קטן אבל יש בי תוכן יש בי חשיבות וקדושה.

אז אם כך **מה זה ענוה**? היא הענוה האמתית? **התשובה**, זה לא שאני אפס! זה לא שאני לא שווה כלום! **כי** הנה משה היה עניו מאוד מאוד מכל האדם, בכל זאת פרש מאשה למרות ששאר הנביאים לא עשו כן, כי משה ידע וכפי שהסביר זאת ה', שמשה הוא נביא גדול יותר מנביאים אחרים, ולכן רק עליו הייתה מצווה לפרוש מאשה, ומוכח שהוא הכיר במצבו ובדרגתו הגדולה שהיא מעל מכל הנביאים, **וא"כ** מה הכוונה שהוא היה עניו מכל האדם?!

ובשבת קודש בשחרית התחדש לי ברוך השם, חידוש עצום בתפילה, שאומרים "**ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו**", ויש לעיין מתי הקב"ה קרא לו "**עבד נאמן**"??? **והתשובה** היא שהיה זה דווקא כאשר דיברו עליו לשון הרע, ובאותו זמן מרים ואהרן קיבלו מוסר על שדיברו נגד משה, ואם כן יוצא שדווקא אז משה שמח!!!!

כי אז ה' אמר עליו "**בכל ביתי נאמן הוא - עבדי משה**", ושמתו הגדולה היא שהנה הוא קיבל אישור מה' שהוא כן השלים את יכולותיו כראוי, והוא כן השלים כראוי את מטרותיו, איזה שמחה ואושר לאדם שכל חייו דאג שלא ממלא כראוי חובותיו והנה קיבל ציון מושלם מה'.

דק שיש לדון כי כתוב **ישמח משה בלשון עתיד**, ואכן בורא עולם אמר את **כל שבחו של משה שלא בפניו** כמו שכתוב "**ויצאו שניהם**", ואם כן מתי התברר למשה שבח זה ששמח בזה??? אם נגיד אחרי פטירתו מהעולם, הרי אז בעולם האמת כבר ידע זאת

וזה היה אמור להיות **מוסר השכל למרגלים**, שגם לשון הרע **שיצא מזה רווח עצום אסור לומר**, וכל שכן לשון הרע שגורם נזק לעם ישראל שימותו במדבר ושיתעכבו 40 שנה עד שיכנסו לארץ ישראל, וגם שבגללו כמעט רגמו למוות את יהושע וכלב.

וייתכן עוד שהמרגלים פחדו מהענקים, וכפי שתיארו זאת "ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם", וכפי שכתב **החפץ חיים** שבזה טעו, שבמקום לשקוע בשפלות עצמם, בענוה מיותרת שלא במקומה, אדרבה היה עליהם ללמוד מהלשון הרע של מרים על משה מה זה ענוה אמתית ומהי ענוה מזויפת, שמשה למרות ענוותו הכיר בערך עצמו יותר מנביאים אחרים ולכן

ונלמד מזה, שגם אם חלילה חטאנו וכשלו בחיינו לעולם לא נגיד שאנחנו אפס, כי זה גורם להידרדרות נוספת וסופנית, כי אם לאנשים צדיקים וענווים אסור להרגיש אפסים, למרות שזה חלק ממעלתם וההיפך מהאיכות שלהם, כל שכן מי שחטא ובמצבו הוא ראוי להיחשב כאפס, ודאי שאסור לו לומר זאת על עצמו!!! אלא חייב לומר אני לא אפס!!! ה', אכן טעיתי וחטאתי!!! אבל יש בי נשמה קדושה ועליונה!!! נכון לצערי התלכלכתי מאוד, אבל עדיין אצליח לנקות הכל, כי טמון בי ערך גבוה ועוצמתי "נשמה קדושה וטהורה".

אם אכן כדברינו קודם, שאהרן ומרים סיפרו לו כשביקשו את סליחתו, שה' קרא לו **עבד נאמן**, ואז משה שמח מזה מאוד. **אם** כן יוצא שאחרי בשורה זו הוא חי לאחר מכן עוד כ 40 שנה, ואיך הייתה לו ענוה במשך כל השנים הנותרות??? הרי כבר ידע שהוא מושלם באישורו של ה'!!! **וייתכן** שכאן היה שלב נוסף בענוה קשה יותר, שכל הזמן משה חשב, נכון, עד עכשיו קיבלתי אישור שאני מושלם, אבל מעכשיו

וטהר לבנו - שלח

יש במשמעותה שכל פעם בעתיד שימח את עצמו במתנת חלקו, כי הוא התחזק ממתיקות זו שנזכר בה להמשך

עבודת הבורא בשלימות, ובכל זאת להישאר עניו ולא להרגיש מושלם וראוי.

ונלמד מזה כפי שכבר כתבתי בעבר, שבכדי להתחזק ולנצח את היצר הרע בזמן של ניסיון קשה, ובכדי להשתיק את היצר הרע המתפרע בנו באש של תאוה ומנסה להורגנו לחלוטין, וגם בכדי לקבל דרבון ועידוד לעבוד את הבורא יתברך בהתלהבות ובשמחה ובחשק כראוי, עלינו להיזכר בזמנים המתוקים שהיו לנו ברוחניות, בשמחה ששמחנו והתלהבנו מאוד בשמחה של מצוה, וכשניזכר בהם נתעודד להתגבר על היצר ועל העצלות, ונקיים את המצוות בחשק ובהתלהבות, כי "אש של מצווה תגרש ויכבה את האש של היצר הבורע", אמן ואמן.

"ראו ולא לקחו מוסר" – ראייה חלקית

וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו, כולם מתנבאים ברוח הקודש, אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אשתוק, לכך השתתף, למרות ששמע ממש שכולם אובדים ואחד ניצל, וטעה ש"אשר יבחר ה' הוא הקדוש" נאמר עליו, וטעה בראייתו לפי שבניו עשו תשובה, ומסיים רש"י ש**משה היה רואה**, דהיינו שקרח ראה חצי תמונה לכן טעה, ואילו משה רבינו ראה את כל התמונה ולכן לא טעה.

וכן אשת פוטיפר ראתה ראייה חלקית כפי שכתב רש"י שהתורה השוותה אותה לתמר הצדיקה אשת יהודה, לומר לך, מה זו לשם שמים אף זו לשם שמים, כי היא ראתה באצטרולוגין באסטרונומיה שלה שעתידה להעמיד בנים מיוסף, ולא ידעה אם ממנה או מבתה, דהיינו חצי תמונה עתידית ולא ברורה, וכן פרעה ראה "ראו כי נגד פניכם", אבל לא ראה תמונה ברורה ומדויקת.

ואכן כל ראייה או נבואה חלקית צריך לפרש אותה נכון ולהשלימה בקדושה ובטהרה, ומלבד נטול נגיעות אישיות ואינטרסים צרים, ולכן המרגלים אכן "ראו" אבל לא לקחו מוסר, שהיה להם כנבואה חלקית והיה מוטל עליהם לפרש ולהשלים כראוי את הראיה או הנבואה שראו בלי נגיעות.

ואם היו לוקחים מוסר ממרים, היו לומדים עד כמה אדם חייב לדייק ולהעמיק ולפרש בלי נגיעות, שהרי מרים פירשה לא במדויק וכראוי את פרישת משה מאשתו, רק בגלל שכאב לה "וכי רק בו דיבר ה' הרי גם עמנו דיבר ה'", והיות ולא השלימה את הפירוש וההסבר כראוי, אלא טעתה בגין צערה הפנימי, על כן כשלה ונענשה.

ונלמד מזה עד כמה חשוב יחד עם התעלות של קדושה ואורות הקדושה, לא לשכוח ללמוד ולהתמיד בתורה, אבל חובה גם שנלמד וניקח מוסר, שרק כך נגלה את הפנימיות שלנו, ונמחק או נתקן את המידות הרעות שבנו, שעלולים להפיל אותנו בהמשך עלייתנו בקדושה, ולהוביל אותנו למחוזות שה' ישמור, שחלילה נטעה ונטעה נחטא ונחטיא אחרים, לכן לעולם נלמד מוסר וניקח ונוציא חיזוק יומי מדבר המוסר, כך לא נהפוך קערה על פיה, ובעזרת השם נתקדש ונתעלה ברוחניות יחד עם תיקון המידות אמן ואמן.

ארבעים יום לשנה יום לשנה תשאו את עונתיכם

אבל מורי ורבותי מידה טובה גדולה ממידה רעה, ואם יום לשנה היה לרעה, כך גם יום לשנה יהיה לטובה, ולכן מורי ורבותי, אם נחזור בתשובה וגם נחזק יהודים אחרים עד כמה שידינו משגת, נגרום שיום של תשובה יחשיב לנו הבורא כמו שנה של עבירות שלימה.

וכך 40 יום של תשובה וקדושה ומעשים טובים וחיזוק עצמי וחיזוק הרבים יחשב לנו כתשובה של 40 שנה, ואם בגבורות 80 שנה, דהיינו 80 יום של קדושה וחיזוק וזיכוי הרבים.

ולכן צדיקים טהורים, קבלו עליכם וגם זכו אחרים וזכו את הרבים ב 40 יום של קדושה וטהרה וחיזוק בתשובה ומעשים טובים, וכך נצליח לתקן 40 שנה של "עם תועי לבב", "עם לא ידעו דרכי", ובעזרת ה' נעשה ונצליח נתחזק ונחזק, רק חזק ואמן!!

יום לשנה תשאו את עונתיכם

אז מי לה' אלי!! צעקו המכבים, וגם אנחנו ביחד נקבל על עצמנו 40 יום שמירת עיניים ומחשבה, ונצעק מי לה' אלי!!! ונחזק אחרים, ונהיה יהודים טהורים ונתקן 40 שנות חיים שלא היו מושלמים, ודעו לכם את האמת, בזכות הרעיון של 40 יום חיזוק, אלפי יהודים קיבלו על עצמם את הרעיון זה ומתחזקים בזה כבר 3 שנים, וחלקם ברציפות ממש.

ולפי זה מובן נפלא מה כוונת התורה "שלח לך" - לטובתך, וכי איזה טובה יצא למשה רבינו מזה שהיו מרגלים שהחטיאו את עם ישראל ולכך 40 שנה התעכבו במדבר?? וכי טובה היא למשה רבינו??

כתוב בזוהר הקדוש שהמרגלים ידעו ברוח הקודש, שהם לא ישמשו כנשיאים בארץ ישראל, לכן הייתה להם מומה שעם ישראל לא יכנס לארץ ישראל, ולכאורה אם ראו זאת, למה לא ראו את ההמשך שהם ימותו במדבר, הם מיד וכל בני דורם במשך 40 שנה, אלא מה נאמר, שראו רק חלק מהתמונה העתידית ולא את כולה.

אמנם מצאתי עוד חלק של נבואה שכביכול ראו, שמתוך דבריהם הרעים על ארץ ישראל "עז העם הישב בארץ והערים בצרות גדלת מאד וגם ילידי הענק ראינו שם, לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו", אפשר לשמוע בהם את הצליל וחלק מהתוכן שבורא עולם בעצמו אמר על ארץ ישראל: "שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא לרשת גוים גדלים ועצמים ממך, ערים גדלות ובצרת בשמים, עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק", רק שהם סיימו ואמרו "כי חזק הוא ממנו", וזה ההיפך מדברי בורא עולם שסיים "גוים גדלים ועצמים ממך" ממך- מעם ישראל.

וגם לא השלימו וסיימו שנקבל את הארץ בזכות אבותינו הקדושים, כהמשך דברי הקב"ה "וידעת היום כי ה' אלוהיך הוא העבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם מהר כאשר דבר ה' לך, ולמען הקים את הדבר אשר נשבע ה' לאבתך לאברהם ליצחק וליעקב", וכהבטחת בורא עולם בתחילת פרשת המרגלים "אשר אני נותן".

וגם אותה ראייה חלקית ראה קורח כפי שכתב רש"י: קרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עונה רש"י עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן

עם ישראל התעכבו במדבר ארבעים שנה במקום 40 יום שבהם הלכו המרגלים וחסאו, לא יום מול יום אלא שנה כנגד יום, וכל כך למה?? ויתכן שלמרות והמרגלים היו יחידים שחטאו משך 40 יום, בכל זאת המרגלים היו שליחי העם, והעם גם חטא כי העם דרש את שליחותם וגם הסכימו למסקנת המרגלים וזה החמיר את חטאם של המרגלים, ולכן נחשב שהמרגלים חטאו 40 יום כפול כל היהודים ששלחו אותם, אבל מספר התוצאה גבוה מאוד ולכן חס עליהם בורא עולם והסתפק ביום לשנה בלבד, כך יצא רק 40 שנה ולא יותר.

אולי ה' ככוונה הקפיד על עם ישראל שיהיה יום לשנה, בכדי שלטובה תהיה גם כמידה זו ולטובה זה יותר קל, כי במרגלים זה היה לרעה כי הם החטיאו את כל עם ישראל כמעט מלבד שבט לוי, ולכן היה לכל יום עוצמה כמו שנה.

אבל לטובה מספיק שנתחזק ונשתדל לחזק כמה שיותר יהודים, אפילו שלא נצליח לחזק את כולם, בכל זאת ה' ברחמיו במידת הרחמים ובטובו הגדול מסתפק בזה ויחשיב לנו יום לשנה, אז נקלוט, שכל העונש הגדול של יום לשנה היה פתח לחוזרים בתשובה, שנצל יום לשנה ותוך 40 יום של חיזוק וקדושה וחיזוק אחרים נתקן 40 שנה.

וטהר לבנו - שלח

אלא לומר לך שכל העוסק בתורה אפילו **יום אחד** [בשנה] מעלה עליו הכתוב כאלו עסק בכל השנה, וכן הוא אומר במדת פורענות כמספר הימים אשר תרתם את הארץ יום לשנה, וכי ארבעים שנה חטאו והלא לא חטאו אלא ארבעים יום, אלא לומר לך כל העובר עברה אפילו פעם אחת בשנה מעלה עליו הכתוב כאלו עבר כל השנה.

ושימו לב, שלפי המדרש העיקר הוא יום לשנה לטובה, ומזה יוצא שגם לרעה הדבר כן, וזה כדברינו ממש שעיקר רצון הבורא ביום לשנה היה לטובה, להיטיב עמנו ולפתוח דלתות שערי תשובה בשפע רב לעם ישראל, שנתקן ב40 יום שנה של חטא, ושמחתי שמחה עצומה שמצאתי מקור נאמן ועצום לחידושי הדור לה' יתברך.

אף גם אתה יכול קדימה!!! ודע לך שאם הייתה רואה את אלפי ורבבות האנשים המשתתפים בתוכנית זו של 40 יום מכל חלקי עם ישראל, היית מאמין במאת האחוזים שגם אתה יכול!!! איש לרעו יעזרו ולאחיו יאמר חזק, בכוח חבורת קודש מנצחים את היצר הרע, לכן גם אתה יכול להצליח, רק תהיה מבקש ה' ותמצא לך חבורה של מבקשי ה', כי רבים הם!!!

וראיתם אותו וזכרתם את מצוות ה'

הגימטריא של 600 וביחד עם החוטים והקשרים יוצא בדיוק תרי"ג, ושוב נשאלת השאלה, למה בחרה התורה להשלים את ה10 שחסר ל 600 בצורה עקיפה, ולא לכתוב ישירות ציצית מלא???

ונראה לתרץ, שהתורה רוצה מצד אחד ללמד אותנו שיהודי בודד אחד לא יחשוב לרגע שאין באפשרותו לקיים את כל התרי"ג אלא רק בצירוף עוד יהודים, לכן חשוב היה לתורה להדגיש שאפילו כנף ציצית בודד אחד כבר מרמז ומזכיר את חובת קיום כל התרי"ג, ולכן גם ההשלמה של ה 10 שחסר בציצית, בא דווקא ממקום אחר ולא מתוך עצמו, כי באמת בכדי לקיים את כל התרי"ג צריכים עזרה והשלמה מיהודי אחר שיעזור לך להשלים, אבל אחרי הכל אתה יהודי חייב לדעת שמחובתך ובידך לקיים את כל התרי"ג.

ללמדנו, שיהודי חייב תמיכה ועזרה והשלמה מרב ומחברים בכדי להגיע לשלימות עצמו, שהוא לבד יוכל לקיים את כל התרי"ג, ועליך להתעקש להגיע לשלימות כי בידך הדבר, רק אל תתייאש ואל תתעצל, וזה הרעיון של חבורות החיזוקים שיש בקהילות הקודש, שחברים תומכים בחברים שלא ייפול לטומאה, ומעודדים אותו להתעלות במעלות התורה והיראה.

מקושש עצים ביום השבת

שהביאו המרגלים, והרי גם בפרשת הנסכים כתוב **"מושבותיכם"** ולמה ניסכו יין עוד לפני כיבוש הארץ, מוכח מכאן שסבר רבי עקיבא ש**"מושבותיכם"** לא בא לחדש שרק אחרי כיבוש נוהגת המצוה, אלא הכוונה בכל מקום,

ואם כן חוזרת השאלה, שלפי רבי עקיבא עצמו אין טעם וסיבה מוצדקת לחילול שבת של צלפחד, כי ממילא מצוות שבת נוהגת בכל מקום בלי קשר לכיבוש הארץ, וזה מה שטען לו רבי יהודה בן בתירא **"אם כדבריך"** שלדבריך יש סתירה וכאמור.

ובכדי לתרץ את הסתירה לכאורה בדעת רבי עקיבא עצמו, נראה שאכן רבי עקיבא סבר ש**"מושבותיכם"** זה רק לאחר כיבוש ארץ ישראל, ולכן צדק צלפחד שתיקן את טעות דור המדבר, והוכיח להם שלמרות זאת שבת נוהגת גם לפני כיבוש הארץ מגזירת מלך, שה' ציווה לשמור עוד ממרה את השבת עוד לפני כיבוש הארץ ואפילו עדיין לא קיבלו את התורה, אולי זה כעין תוספת שבת כביכול.

וכמו כן ניסוך היין, למרות שגם בו כתוב **"מושבותיכם"**, בכל זאת ה' בגזירת מלך קבע שיקדימו את מצוות ניסוך היין ויקיימו אותה במדבר, כי על ידי ניסוך היין שקיימו מאשכול הענבים שהביאו המרגלים במשך 40 שנה, בזה יתקנו מקצת מחטא המרגלים, ולכן הוסמך מצוות ניסוך היין לפרשת המרגלים, לומר לנו שתקיימו אותה במדבר עוד לפני בואכם לארץ בכדי לתקן את חטא המרגלים.

והתשובה לכך היא על פי יסוד החידוש הקודם שהיות ויצא מזה עולם עצום של כוח של תשובה של 40 יום!!! שיום יחשב כנגד שנה של עבירות!!! זה ממש שווה למשה רבינו שטובת עם ישראל הייתה לנגד עיניו תמיד!!!

וברוך השם שיסוד חידושי התגלה לי בשבת קודש שאכן מקורו בקדושה, וברוך שכיוונתי ממש לדברי רבי יוחנן שמופיע ב**ילקוט שמעוני** שלח פרק י"ז רמז תשמ"ד, שכתוב שם שרבי יוחנן יצא לבית מדרש ודרש את הפסוק **"ואותי יום יום ידרשון ודעת דרכי יחפצון"**, והקשה רבי יוחנן וכי ביום דורשים אותו ובלילה אין דורשים אותו??

כתב רש"י שהגימטריא של ציצית זה שש מאות, ושמונה חוטים וחמישה קשרים ביחד זה יוצא תרי"ג, ו**שאל** אותי יהודי יקר, מדוע כתוב בתורה ציצית בלי יוד נוספת?? ובכלל קשה על רש"י שאם כתוב ציצית בלי יוד אם כן חסר בגימטריא 10, כי ציצית זה רק 590?? **וגם** קשה, שכל הגימטריא של התרי"ג זה על כנף ציצית אחת מתוך 4 כנפות, ככתוב **"וראיתם אותו"**, והרי למצוות ציצית חייבים 4 כנפות ובפחות מזה הציצית פסולה, ואם כן מדוע על כנף אחד כבר יש את הגימטריא החשובה של זכירת כל תרי"ג המצוות?? שלכאורה כזו גימטריא חשובה אמורה להיות על כל הציצית המושלמת??

וראיתי במעם לועז שמביא שכתוב 3 פעמים ציצית, אבל פעם אחת כתוב **"לציצית"**, והלי שהיא בגימטריא 30 מתחלקת ל3 הפעמים שכתוב ציצית בלי יוד, ככה יוצא שלכל ציצית יש את

ללמדנו, שיהודי חייב תמיכה ועזרה והשלמה מרב ומחברים בכדי להגיע לשלימות עצמו, שהוא לבד יוכל לקיים את כל התרי"ג, ועליך להתעקש להגיע לשלימות כי בידך הדבר, רק אל תתייאש ואל תתעצל, וזה הרעיון של חבורות החיזוקים שיש בקהילות הקודש, שחברים תומכים בחברים שלא ייפול לטומאה, ומעודדים אותו להתעלות במעלות התורה והיראה.

הגמרא בשבת צ"ו מביאה דעת רבי עקיבא שהמקושש עצים היה צלפחד, אמר לו רבי יהודה בן בתירה בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין, שאם כדבריך למה אתה מגלה מה שהתורה הסתירה?? ואם לא כדבריך הרי הוצאת לעז על אותו צדיק.

וראיתי בספר תכלת מרדכי של הגאון רבי מרדכי גימפל יפה שביאר את העניין על פי המדרש שהביא **תוספות** ב"ב קי"ט שהמקושש חילל שבת לשם שמים, כי דור המדבר חשבו שהיות ואינם עולים לארץ ישראל אם כן הם כבר לא מחויבים בקיום המצוות, לכן הדגיש להם המקושש שטעו וגם הם במדבר חייבים לקיים את כל התורה.

ותמה הגאון רבי מרדכי, וכי למה סברו בני ישראל שיהיו פטורים מקיום מצוות שבת?? **ותירץ** באופן נפלא שבמצוות שבת כתוב **"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת"**, ובגמרא בקידושין ל"ז כתבה שבכל מקום שכתוב בתורה **"מושבותיכם"** הכוונה שמצווה זו נוהגת רק לאחר שעם ישראל כבש וחילק והתיישב בארץ ישראל, ולכן כאן היה מקום **לדור המרגלים** לטעון היות ועדיין לא נכנסו לארץ ובפרט שזה כרגע גם לא בתוכנית לכן פטורים אנחנו ממצוות שבת לפחות.

אבל כל הסבר זה מתאים רק לשיטה בגמרא שמושבותיכם הכוונה לאחר כיבוש ארץ ישראל, אבל בגמרא יש שמפרשים שמושבותיכם הכוונה לכל מקום בו גרים יהודים, ואם כן לדעה זו אין הסבר והצדקה למעשהו של צלפחד כי בוודאי דור המדבר חייב בכל המצוות.

והנה רבי עקיבא עצמו אמר קידושין ל"ז שכל 40 שנה במדבר ניסכו נסכים עם הקרבנות מהיין שעשו מאשכול הענבים

ללמדנו שגם חטא איום ונורא אפשר לתקן קצת על ידי תוספת קדושה ומצוה, אז אל תתייאש גם אם יש לך עבירות חמורות ומחרידות אל תשבר ותתייאש תתחזק בתורה ובמצוות ותתעלה ובעזרת ה' תתנקה ותתקדש והוא רחום יכפר עון ולא ישחית.

וזהר לבנו - שלח

ויין לנסך רביעית ההין תעשה על העלה או לזבח לכבש האחד – המשך

הניסיון להיכנס לארץ מתוך קושי ומסירות נפש, רק מתוך דיבורם לעם הם כשלו כמפורט בהרחבה.

לכן, משה כן השתמש בפירות שהביאו על פי ציוויו ושליחותו, ובפרט שיש כלל שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו, והיות ומשה שלח אותם להביא מפירות הארץ כי זו הארץ שלנו, אזי כשהם בסופו של דבר לא רצו לכבוש את הארץ אם כן הם לא לקחו את הפירות לעצמם כבעלי הקרקעות, ורק משה שרצה להיכנס לארץ זכה בפירות שלקחו עבורו ובשליחותו.

ולכן הפירות הם שלו ואין למרגלים בעלות לטמא ולאסור את הפירות של משה, וגם היה עניין מיוחד למשה דווקא להשתמש בפירות הללו בכדי לתקן במשך 40 שנה על חטאם של המרגלים.

ולא תתורו אחרי לבבכם

שעה ארוכה בקריאת שמע כשאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" והרבה להתבונן ולחשוב מה אסור לראות ולהרהר!! ובעצם במקום להתחזק הוא בעצם נמשך בהרהור ונהנה מהלכלוך רח"ל.

כמו כן לא לתור ולחפש כביכול לשם שמים ולצורך מצוה לדעת איפה יש נקודת תורפה בהגנה על קדושת ישראל, כי לפעמים כשמגלים את נקודת התורפה נגררים לראות עד כמה גודל הפרצה ונופלים לבאר שחת כי היצר הרע משתולל ומפתה ולא תמיד האדם חזק לעמוד נגדו, **ורבים וטובים נפלו חלל בפני היצר כשבדקו איפה נקודת התורפה, והאם אכן ההגנה מושלמת!!** וזה נוגע לכל תחום של קדושה וכל אחד יזהר היטב בעצמו לא להגיע לידי כך!!

ציצית פתיל תכלת

קשורים בקשרים חזקים לבגד, ורק בסוף הם חוטים פתוחים ומשחררים כביכול לאוויר העולם.

זה מסמל את החיים של יהודי, שיהודי יכול לצאת מבית המדרש וכביכול להיפרד מגוף עולם היהדות, עם הוא קשור חזק לגוף עולם התורה בקשרים חזקים שוב ושוב, ורק אז גם בחוץ הוא יגרום קידוש ה' שיראו שזה בן תורה ויהודי צדיק, כי גם בעולם החומר בעולם הגשמיים וברחוב הוא יתנהג כבן תורה וירא שמים שמרגיש כל הזמן את הקשר ההדוק לעולם התורה.

מתי לתור ומתי לא

לפני שיצאו לרגל את הארץ כאשר היו כשרים הם היו מרגלים בעצמם ומגלים מה שורש רצונם לרגל את הארץ, יתכן שהיו נמנעים מלרגל את הארץ כי היו מגלים שבתוך תוכם טמון רצון המנוגד לרצון ה'.

אבל הם פשעו שהם לא חקרו מעצמם ולא בדקו מה עומק רצונם וכוונתם לרגל את ארץ ישראל, ולכן בהמשך דרכם כשהתעורר בהם הרצון לקטרג על הארץ הם נעשו למפרע כבר מתחילת יציאתם, כי אז היה טמון בהם החטא ופשעו שלא חקרו ובדקו לעומק בעצמם, ולכן עם ישראל נענש על כל 40 יום שהלכו כי כל יציאתם התברר לחטא וכאמור.

ובניסוד הדברים הללו אמורים גם כלפי החידוש הקודם של האדמו"ר מסוכטשוב ה"ש משמואל", שלפעמים מותר לחקור ולברר את מהות המצווה וטעמי המצווה כפי שעשה מחבר ספר החינוך, וגם גדולי ישראל עצמם ממנים את שליחיהם לבדוק את ההגנות וסתימת הפרצות ובדיקת עוצמתם ועיילותם, בוודאי ובלי ספק זה נצרך וראוי ונדרש, וגם כל אדם עליו לבדוק שאכן הוא מוגן היטב מכל דבר רע, אבל קודם הבדיקה חייב אדם לבדוק את עצמו קודם ולברר מה מטרתו האמיתית שלא יהיה מעורב במטרתו גם להיכשל כביכול באונס תוך כדי הבדיקה, ומי שלא יודע לבדוק היטב ובאמת את עצמו שלא יעז להיכנס לבדיקות פרצות והגנות בכל תחומי היהדות...

דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם

ומתוך הגאון רע"א על פי השולחן ערוך שם שכתב שצריך לטוות את הציצית לשמה או שיאמר לאישה טווי לי ציצית לטלית, ומבאר הגרע"א שברור שמצוות ציצית שייכת לגברים ולא לנשים, אבל עדיין לנשים יש חלק במצוות ציצית כי הטוויה היא מלאכת נשים.

הגמרא בקידושין ל"ז מביאה את דברי רבי עקיבא שכל 40 שנה במדבר ניסכו נסכים לקרבנות מהיין שעשו מאשכול הענבים שהביאו המרגלים, ונשאלת השאלה, הרי באשכול ענבים זה המרגלים השתמשו לעבירה, שהרי בהם המרגלים המחישו לעם ישראל את רעת הארץ, שכשם שפירותיה של ארץ ישראל ענקיים ומשונים, כך טבעה וטבע אנשיה משונים לרעה.

ועד כדי כך שכתוב ברש"י שכלב ויהושע לא השתתפו בלקיחת הפירות כי זה שימש לרעה, ואם כן מדוע השתמשו בפירות הללו לצורך מצוה - הקרבת נסכים, הרי נעשה בהם עבירה???

ונראה לתרץ כמהלך שכתבתי בחטא המרגלים, שהמרגלים כשלקחו את הפירות וגם כשהביאו הם רצו רק לחזק את

דאיתי מהאדמו"ר מסוכטשוב ה"ש משמואל", שהתורה מזהירה לא לתור אחרי לבבכם הכוונה לשני הלבבות, והכוונה גם ליצר הרע וגם ליצר הטוב, וזה במשקל שדרשו חז"ל **בברכות** נד' "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך" והכוונה לעבוד את ה' ביצר הטוב וגם עם היצר הרע.

וביאר את העניין, שלתור הכוונה לרגל ולחקור, ולכן כתב שעל היהודי להיזהר גם במצוות כביכול, שלא לחקור ולדרוש האם מבין הוא את ציווי ה' במצוות התורה והאם יוצא לו מזה תועלת, אלא על כל יהודי לקיים את התורה והמצוות בתמימות כי כך ציווה ה' בלי שום תנאי!!

ונראה להוסיף על דבריו במשמעות אחרת, שלא נתור ונחפש לעקור את הרע כביכול בכוונות טובות, כמו אותו אחד שהתעכב

הגמרא במנחות מג' אומרת התכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד, והתבוננתי במצוות הציצית הרי בזמננו לפי רוב הדעות אין לנו היום פתיל תכלת ואם כן מה יעורר אותנו במצוות ציצית??

וברוך ה' שמחתי כי נפל לי רעיון נחמד מאוד, שבעצם גם היום בלי פתיל תכלת עדיין יש לנו הרהור תשובה מעצם מצוות הציצית, שהרי הציצית בנויה מבד שעל הגוף שלנו שעוטף אותנו וכאילו חלק מאתנו, וממנו יוצאים חוטים שבהתחלה הם

חשבתו לבאר מה הקשר בין תחילת הפרשה שהמרגלים תרו וחקרו את הארץ לרעה לבין סוף הפרשה במצוות ציצית שבה יש עניין פתיל תכלת שבנוי מסוג הדומה לתיוור וחקירה, שהרי אמרו פתיל תכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד, ומתכלת להגיע להיזכר בכסא הכבוד יש בזה כתיוור והתבוננות וחקירה.

ובעצם בזה טמון ההבדל בין ריגול וחקירה שבתחילת הפרשה לסופה, שהכל תלוי במטרת הסופית של החקירה והריגול, שהמרגלים שחטאו וכשלו כי מטרת ריגולם הייתה למנוע מעם ישראל להגיע לארץ וכדברי הזהר האמור קודם, ואם המרגלים עוד

הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל בשו"ע או"ח יא' שאל מדוע הפסוק מתחיל בלשון דבר שהוא לשון קשה וממשיך בלשון אמירה שזה לשון רכה, וכפי שכתב רש"י בפרשת יתרו שדבר זה מיועד לגברים שעליהם ידבר בלשון קשה כגידיים ואילו לנשים על משה רבינו לדבר בלשון אמירה רכה, ולכאורה מה שייכות עניין זה לכאן??

וזהר לבנו - שלח

והזברים צריכים ביאור, וכי היות והנשים מכינות בדרך כלל את הציצית לכן טרחה התורה להתייחס לנשים כאילו הן מצוות במצווה?? וגם לא מצאנו חומרא שאשה תטווה.

ונראה לתרץ על פי האמור קודם, ששאלנו שהנה מצאנו במדרשים שבורא עולם טוען למשה רבינו שלמרות שכל השבוע אדם הניח תפילין היות ובשבת אין מניחים תפילין לכן אדם מסוגל לשכוח את מצוות ה' ולהיחלש ביראת שמים, ולכן ציווה ה' שילבישו ציצית גם בשבת, כך שאפילו בשבת יהיה לו תזכורת והתעוררות, והקשנו שאם כן מה יהיה על כל הלילות שבהם לא מניחים תפילין ולא לובשים ציצית, הרי אדם מסוגל להיחלש ביראת שמים בלילות??

אלא יתכן שכאן התורה רוצה שהנשים תהינה עזר כנגדו וישמרו על הבעלים שיהיו חזקים בתורה וביראת שמים, כי כן דרכו של עולם ככתוב בברכי נפשי "תזרח השמש וכו' יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב", שאדם כל היום מחוץ לבית ורק בלילה הוא חוזר לביתו, ואז הוא מוצא את אשתו והיא משמרתו מן החטא.

והתורה מצווה אותה את האישה הצדקנית גם לך חלק במצוות ציצית שתשמרי על קדושת בעלך, ואולי בדרך אפשר כוחה של האישה הצדקנית כציצית ותפילין בשמירת הבעל מהחטא ולעודדו לקדושה ולקיום כל המצוות.

ללמדנו, שתפקיד האישה ביהדות חשוב הוא עד למאד, וחשוב מאוד להתחתן עם בת ישראל שאיפת חייה האמיתית היא לבנות בית קדוש בישראל, כי שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל, והאשה תזכור תמיד שתפקידה להיות עזר לבעל ולא כנגדו ח"ו, שתראה לקנאות באמת בגדולי ישראל ולא בעשירי ישראל וכו', וכך יזכו לבנות בית נאמן בישראל.

ולא תתורו אחרי לבבכם

עוד נראה לבאר שכתוב שאלוקים ברא את האדם ישר והם ביקשו חשבונות רבים, שבדרך הישר אדם צריך להאמין שהעולם נברא על ידי בורא חכם שאין כדוגמתו, כי לא יתכן שנייר אחד יהיה כתוב ברצף הגיוני וכל שכן לא יתכן שהעולם יתוצר לבד בלי מישהוא חכם ששיכתב את כל היצירה המדהימה שעד היום לא גילו את כל סודותיה, ואדרבא כמה שמתקדמים יותר בטכנולוגיה כך מגלים שהמרחק לגלוי סודות הטבע רחוקים הם יותר ויותר ושחוכמת הטבע היא עצומה עוד יותר והיא אין סופית.

דק ישנם אנשים שחפצים לחיות בלי עול מלכות שמים, כי אם יש בורא יש לו דרישות, ולאנשים הללו רצונם לחיות בלי עול ודרישות לכן הם תרים וחוקרים ומחפשים כל מיני הסברים מוזרים ודחוקים בכדי להסביר את תופעות הטבע ואת תופעת קיום העולם המופלא בלי צורך להאמין שהעולם נברא על ידי בורא עולם!! וכפי ששמעתי **שאלברט איינשטיין** התבטא "שמרגיז אותי המחשבה שהעולם נברא", ואכן זה באמת מרגיז את מי שרוצה לחיות בלי האמונה!!!

ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם

ונראה לתרץ שהנה כתוב בפרשת כי תבוא שאת כל הקללות עם ישראל מקבל "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה" ושם הבאנו את שאלת המפרשים הרי יש כלל שאין עונשין אלא אם כן מזהירים, נכון שכלל זה אמור על עונשי בית דין, אבל בכל זאת הרעיון שעל כל עונש צריך אזהרה שייך גם כאן, ו**בפרט** שכתובים בפרשה קללות ועונשים חמורים ה' ירחם ויצילנו מהם ומסיבתם, אז על עניין חשוב כל כך **איפה התורה כתבה את החובה לעבוד את ה' בשמחה???**

והתשובה היא בפסוק "ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה'" וכפי שפירשתי בפרשת אחרי מות, "וחי בהם" - ששמח במצוות שהם אלו שנותנים לנו חיות וסיבה אמיתית לקום בבוקר - סיבה אמיתית ללכת לעבודה ולהתאמץ לפרנסה, כי אני הולך לקיים מצוות!! וזה מחייה אותי, מענג ומשמח - "וחי בהם", אבל מי שמת בהם או מהם, אוי לו ואוי לנשמתו ואוי למשפחתו, כי בניו מרגישים שזה ומת בהם ומהם, ובוז יבוזו לתורה ולמצוות, כי למה עליהם להמשיך את מנת הסבל שאביהם מתייסר בו בחייו??!

ולמרות שאתה מקפיד על קלה כבחמורה, אבל זה לא יעזור, כי זה אתה מראה לבניך דוגמא לסבל ועינוי מתמשך, וכי זה אתה רוצה להנחיל גם לבניך?? את הסבל והלחץ!! ובדור קשה כמו הדור שלנו בקלות הבן יתנער מהקושי והעינוי והלחץ שברצונך להנחיל לו.

וכמו שמספרים על ר"מ פיינשטיין שתמה על יהודי אמריקה שמסרו נפשם על קדושת השבת, ובניהם ירדו מהדרך, והסביר שבכל שבוע פוטרו מהעבודה ונאנחו שזה בגלל שמירת שבת, נו, וכי איזה טעם של שבת היה בעיני ולב ילדיהם!! אז נבחר לעבוד את ה' "בשמחה - וחי בהם!! ולא שימות בהם!!!"

זכרו, תפילה זה פרס ומתנה, ותפילה ארוכה זה יותר מזכיה עצומה של דאבל לוטו, כי דאבל לוטו עולה כפול והרווח כפול הוא, ואילו תפילה מושקעת שווה פי כמה וכמה!!! **וחלילה**

הגמרא דורשת אחרי לבבכם זה כפירה ואפיקורסות שאדם אומר אין אלוקים, נשאלת השאלה מה שייך לתייר ולחפש בהקשר של כפירה, מילא אם נפרש שהכל קשור לעניין שמירת העיניים מובן שהתורה מזהירה לשמור על העיניים ולא להסתכל ימינה ושמאלה, אבל בכפירה זה עניין של מחשבות בלבד ומה שייך לתור אחרי הכפירה?? ובפשטות הכוונה לא להתעסק במחשבות כפירה, אבל אם כן שיהיה כתוב ולא תהרהרו או ולא תחשבו וכו'??

וענה לי ידידי הרה"ג רב חיים שלמה הכהן גרוס שליט"א שהתורה אוסרת לנו להתעסק בדברים העלולים להביא אותנו לידי כפירה ולכן אסור לקרוא וכו' ספרים ועיתונים של כופרים שעלולים ישירות או בעקיפין לגרום לקורא בהם להרהורי כפירה ח"ו, וכלול בזה גם ראיית סרטים אפילו בלי פריצות מלבד הביטול תורה ואובדן הלהבה הרוחנית שנכבית ומאדם רוחני הוא הופך לאדם יבש לכל עניין רוחני, אלא יש בזה עוד יותר גרוע מזה כי ברבים מהם טמון מסרים של כפירה וזלזול באמונה התמימה רח"ל.

על הפסוק "גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים, ותאמרו כי נקיתי אך שב אפוממני, הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי" ויש דעה בגמרא שבת לבי שהכוונה על זלזול במצוות ציצית, כי על ציצית כתוב "על כנפי בגדיהם", ועל זה הבנים הקטנים מתים.

והבית הלוי טוען שלא מדובר על אדם שלובש 4 כנפות בלי ציצית והוא מאריך להוכיח כן מדברי הגמרא, וגם כי על זה אין אדם שיאמר לא חטאתי, אלא הכוונה לאדם שמתחמק מחובת מצוות ציצית ואינו לובש בגד עם 4 כנפות, ואכן מהגמרא מנחות מא' משמע שיש הקפדה גם על מי שלא מלביש בכלל בגד שמחוייב בציצית, וכפי שמלאך אמר לרב קטינא שבעידנא דריתחא - בזמן כעס הקב"ה מעניש גם על התחמקות מצוות ציצית דהיינו שלא מלביש בגד של 4 כנפות.

וכפי שכתוב בתוספות שההקפדה והעונש זה רק במקום שנוהגים ללבוש ציצית והוא מתחמק ממנה המקום, ומסיים הבית הלוי שזה שהוא מתחמק ממצווה למרות שמנהג המקום להקפיד זה עצמו מוכיח זלזול עצום במצוות וכמואס במצווה ועל כך הוא נענש בחומרא במיתת ילדיו הקטנים.

וממשיך הבית הלוי שזה כוונת הפסוק "הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי", שאדם יטען הרי אין חובה ללבוש ציצית וממילא האדם טוען שהוא נקי ואין סיבה שהקב"ה יכעס עליו כי לא חטא כלל, ודווקא על זה ה' כועס ויעניש כהמשך הפסוק "הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי - מה תזלי מאוד לשנות את דרכך", שהקב"ה כועס על ששינת מנהג המקום להתחמק ממצוות ציצית.

ובכל זאת העונש שהבנים הקטנים מתים אמור להיות מידה כנגד מידה, וצריך לבאר מה המידה כנגד מידה שיש כאן?? וגם מה המשמעות עידנא דריתחא, הרי אם הוא מזלזל מגיע לו עונש גם בלי עידנא דריתחא כפי שכתוב בפרשת בחוקתי שאם בחוקתי תמאסו וכו' ושם נכתב עונשים חמורים על כך??

וזהר לבנו - שלח

אתה תזכה להתחבר למתיקות התפילה, ודרכה תגיע לדבקות עצומה בבורא עולם, ותתמלא בשמחה של מצווה ושל קדושה.

ועל פי כל הדברים מובן למה בורא עולם הורג את ילדיו הקטנים של אדם כזה שמואס ומתחמק ממצוות גם לא בזמן ריתחא, ייתן שזה לא בגלל עונש אלא כי מוטב שימותו בניו זכאים ולא ימותו חייבים, שהרי בגלל התנהגותו עתידיים בניו להיות רשעים ושונאי תורה ומצוות, וכמו שהוא מתחמק ממצוות שלא ממש חייבים, כך בורא עולם מתחמק מלהחיות את בניו הקטנים כי בורא עולם לא חייב לסבול עוד רשעים שישנאו את מצוותיו וחוקיו.

הכנף פתיל תכלת

וכאן הבן שואל איך אדם ידמיון עד כדי כך?? ולמה על רוב בני אדם לא פועל מחשבות אלו למרות שמקיימים מצוות ציצית?? והתשובה הפשוטה היא על פי **החינוך במצוה** צ"ח שרק בשוגג מביאים חטאת ולא במזיד כי על אדם מזיד לא פועל הדמיון הזה, ומפני חטאינו אין לנו רגש ודמיון טהור.

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחר עיניכם

החלטה עצומה לא לחטוא ושאי אפשר לחטוא ממילא העין תיכשל ותתאב למראה עיניה רח"ל.

ובאמת שמעתי ממומחים גדולים מתוך ניסיון של אנשים רבים מאוד, שהעצה הטובה ביותר להתגבר על ההתמכרות ליצר הרע, זה בהחלטה חדה מאוד, אני לא חוטא בשום פנים ואופן יהיה מה שיהיה, אני לא חוטא!! נקודה!!

וכמוכן מלבד ההחלטה יש חובה להתרחק מפתחי עבירה ולא להתקרב לניסיונות, כי על מצב זה נאמר אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, כי כאשר אדם שהחליט לא לחטוא נמצא במקום סכנה של ניסיון עבירה יכול הוא למרות החלטתו החזקה, להסתחרר ולהגיע למצב של רוח שטות הנדמית לו כחוסר שליטה, למרות שגם במצב כזה עדיין באמת אפשר להתגבר על היצר כידוע כפי שיוסף הצדיק נמלט וכו'.

וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ רעה במגפה לפני ה'

המרגלים זה שגרם לעם ישראל להתאבל מאוד על חטאם, והלוא למרות שהמרגלים נענשו ביום ח' אב בכל זאת עם ישראל חטא בליל ט', למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, ונראה שעונש המרגלים לא השפיע על עם ישראל לחזור בתשובה, וזה לכאורה סותר את דברי החתם סופר לכאורה?

ונראה לתרץ, שאכן למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, היצר בער ועם ישראל חטא בבכי חניס בליל ט' באב, ורק לאחר שחטאו בלילה והיצר בא על סיפוקו בכך שעם ישראל חטאו ונענשו למות במדבר ולא להיכנס לארץ ישראל רק לאחר 40 שנה ורק בניהם שהיו מתחת גיל 20 בעת החטא, רק אז התעוררו לחזור בתשובה מתוך הזעזוע מעוצמת העונש המחריד.

וכך דרכו של יצר עד עצם היום הזה, אדם בשיא תאוותו יודע עד כמה מחריד העונש, אבל האדם בשיא תאוותו ממשוך כשונה ומתעלם מהעונש המחריד, ורק לאחר שעשה את העבירה הוא מתעורר בפחד אוי מה עשיתי איך חטאתי אוי לי ואוי לנפשי!! ממש כדברי הגמרא אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

הקב"ה יעזרנו להתגבר על יצרנו הרע, והלוואי ולא נבוא לידי ניסיון באקראי וכל שכן שלא נביא חלילה את עצמינו בידיים לידי ניסיון ולידי עבירה ח"ו, ויהי רצון שנוכל להתגבר על יצרנו תמיד גם כאשר היצר בוער כאש, והלוואי ואכן תפילתנו תתקבל ונצלח באמת ובתמים תמיד להתגבר על יצרנו ואמן.

ולא תתורו אחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם

חלוש ודק עד מאד, וכל אשר יתמיד הדבר, יחזק ויעבה וימנע אור השמש מעבור בו ומהגיע אל הבית.

וכן מעשה היצר בלבבך יהיה בתחילת ענינו חלוש מאד, לא ימנעך מראות האמיתיות, ואם תרגיש בו בעת ההיא ותגלהו מעל לבך - יקל עליך הדבר, ואם תקל בו ותתעלם ממנו - יחזק מעשהו, וימנע אור שכלך ממך, ויקשה לגלותו מעל הכרתך.

לחשוב על **תפילה** - אפילו בימים נוראים כעול וכסבל, ואוי לנו אם נחשוב בלב מתי יגמר הסבל הזה, ודי כבר לקושי הזה שמתארך ומתארך, אלא **"וחי בהם"**, אלא צדיקים נתענג במצוות, אמור נאמר ליצר ולכובד גופנו, הרי ממילא אנחנו עושים אותם - את המצוות והתפילות, אז בא נעשה אותם בהתלהבות ובחשק **ובשמחה**, **"וחי בהם"** ולא שימות בהם.

וגם ככה כל המשפחה תלמד שמצוות ותפילה זה שמחה חיות אושר ועושר, וכך אתה מתחבר אותם לשורשים ולא מרחיק אותם בידך מקיום המצוות, **ומתוך** שלא לשמה בא לשמה, שבסוף מעצמך כבר תרגיש את נועם התפילה, ותשמח על הזכות שניתנה לך לדבר שעות ארוכות עם בורא עולם, ובעזרת השם

הגמרא **במנחות מג'** אומרת התכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד, כמו כן הגמרא **שם מד'** מספרת על אדם שהיה זהיר במצוות ציצית שרצה לחטוא ובשעה שהגיע לחטוא נדמו לו 40 כנפות כמו 2 זוגות עדים ונבהל ופרש מהעבירה.

כתוב ברש"י: **שהלב והעיניים הם מרגלים לגוף** ומביאים אותו לידי עבירה, **שהעין רואה והלב חומד**. מחודד **בספרי** שחקר מי הולך אחרי מי?? הלב אחרי העיניים או העיניים אחרי הלב??

והכריע שהיות וסומא לא יכול לעשות את כל הטומאות בעל כורחך שהכוונה שהעיניים הולכים אחר הלב.

ומקשים המפרשים והרי רק אחרי שעיין רואה אז שייך לתאוב למה שראה, וכפי שסיים רש"י העיין רואה והלב חומד, ואם כן מה הכוונה שהעיניים הולכים אחר הלב??

ונראה לתרץ כפי היסוד שהבאנו בשם **אדמו"רי גור** שאם אדם מחליט בלבו לא רק שאסור לחטוא אלא גם מחליט ומשריש בלבו שלא שייך לחטוא כנגד רצון הבורא, וכמו קיר ברזל שמפריד בינו לעבירה שלא שייך לחטוא, ממילא גם אם יראה ידמה עליו כקורה כדברי מרבותינו בגמרא, **אבל** ברגע שבלב אין

כתב החתם סופר, שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שהוציאו את דיבת הארץ, ולכן עם ישראל התאבלו מאוד ככתוב בתורה, ולולי זאת טוען החתם סופר עם ישראל לא היה מתאבל מאוד, אלא רק מחמת שראו בעונשם המכוער של המרגלים שיצא לשונם עד טבורם, **ובשולחן ערוך או"ח תקפ'** כתוב שהמרגלים מתו ביז' אלול וזה יוצא בדיוק 40 יום מח' אב כך שנענשו בדיוק 40 יום כנגד 40 הימים שהלכו לרגל את הארץ.

ולכאורה קשה מאוד דבריו הקדושים, שהרי בליל תשעה באב עם ישראל בכו בכי חניס כי האמינו למרגלים ולא רצו ללכת לארץ ישראל, ואיך יתכן הדבר, הרי החתם סופר טוען שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שבאו - יום ח' אב תכף אחרי שאמרו את הלשון הרע על ארץ ישראל, ועונשם המחריד של

את זה כתבתי בשנה שעברה: אתמול ראיתי **ספר חובת הלבבות** אמרתי לבורא עולם תן לי לפתוח במקום שיחזק אותי וגם את ידידי, והנה נפתח לי בחובת הלבבות **שער חשבון הנפש פרק ג'** וזה לשונו **"הקץ, אחי, מן השינה הזאת וגול מעל לבך את מסך יצרך אשר נסך עליך, עד שהבדיל בינך ובין אור שכלך, כעכביש אשר יארג על מאור הבית, וכאשר יתמיד, יעבה ויסתם, עד שימנע הגעת אור השמש אל הבית, ובתחילת אריגתו הוא**

וזהר לבנו - שלח

המשפט הזה חזרתי לתלמידים שוב ושוב!! הסברתי להם **שהחובת הלבבות חי לפני מאות שנים** וכבר רימז על היצר הרע של זמננו שמתנקז במסך, **מסך מחשב ומסך של טלפון חכם** וכו', **והמסך הזה הורס לנו את השכל!!**

והמאמר הזה מצלצל במוחי - כן כל החוסר התלהבות ביראת שמים, כל כיבוי המאורות זה בגלל שבעוונותינו מנענו מאור השמש להאיר לנו!!! אבל ביחד עם חבורת צדיקים נתגבר ונצליח לקבל אור ה' אמן ואמן.

ועשו להם ציצית – 8 חוטים כנגד 8 ימים

למרות שיש 8 ימים מהתחלת יציאת מצרים שמתבטא בשחיתות הפסח למרות שהוא אלוהי מצרים, וזה מבטא בהחלט חירות עם ישראל מעול המצרים, ועד הסוף שהיה לאחר 8 ימים בעת קריעת ים סוף, **בכל זאת כל ה 8 ימים מתחברים הם כאחד**, דהיינו יציאת מצרים אחת ארוכה שמשכה 8 ימים שבסיומה עם ישראל אמרו שירה על יציאת מצרים בכללותה.

ואכן עם ישראל הקפיד לדורות לומר הלל כמה פעמים בעת הקרבת קורבן פסח בבית המקדש, בכדי לומר שירה מתחילת הגאולה ולא רק בסיומה, למרות שכל הגאולה אחת היא, בכל זאת אנחנו שמחים להודות מתחילה ועד סוף, ועיין מה שכתבתי בפרשת עקב על חשיבות השירה.

והרבנית הצדקת אסתר אלבו מאשדוד טענה בחוכמתה, שאולי עם ישראל במצרים לא אמרו שירה בעת שחיתות קורבן פסח, כי לא רצו לומר שירה לה' בארץ טמאה שהמצרים היא ערוות כל הארץ, ולכן ההזדמנות הטובה לעם ישראל לומר שירה הייתה על הים כשמתו המצרים.

**גזרת 40 שנה במדבר

נקבע כרצון ה' בלי קשר לעונש כלל, ואם כן מה השתנה בגלל חטא המרגלים???

ונראה לתרץ שלולי חטא המרגלים כל הדור שיצאו ממצרים היו זוכים להיכנס לארץ ישראל, נכון רק לאחר 40 שנה אבל הם היו נכנסים לארץ ישראל כשהם מושלמים מכל הבחינות, מלבד מה שכתב המדרש שהיו אוכלים מן שזה מזון רוחני, ושותים מי בארה של מרים הקדושים והתורה הייתה מתיישבת עליהם כראוי, אלא הם היו מרוויחים שהם לא היו נזופים, וכתוב ברש"י שכל 40 השנה שעם ישראל היו נזופים הקב"ה לא דיבר עם משה רבינו, ורק לאחר שמתו כל הדור ההוא – דור המרגלים רק אז חזר הקב"ה לדבר עם משה רבינו.

וזה הפסד עצום מאין כמוהו, כי אילו היו ישראל במדבר עם משה במצב של דיבור ה' עם משה והם לא היו נזופים, היה להם השגות נשגבות של תורה מתוך שמחה וקרבה עצומה לה' וחיידושים של משה שכל הזמן מקבל מה' שפע רוחני, וזה נמנע מדור זה שמתו במדבר, וגם בניהם שלא חטאו סבלו בגין חטא אבותיהם שגם הם לא זכו ללמוד תורה בשמחה מושלמת כי גם הם היו במצב של נזופים וגם הם הפסידו מכך שמשה רבינו לא זכה לדבר עם ה' משך 40 שנה, מבהיל עד כמה גודל ההפסד.

ואכן בחזון איש סוף אורח חיים כתב בעניין אך לא כדברי המדרש תנחומא אלא בדרך אחרת, שלולי היו חוטאים היו נכנסים לארץ ישראל מיד ואולי שם מקבלים את התורה.

עד מתי לעדה הרעה הזאת

עדת רשעים ולא את כלל עם ישראל, כי הם עדה בפני עצמה, אלא זה **גם עזר למלך הצדיק חזקיהו** שפחד שעם ישראל יפסיד במלחמה עם סנחריב כי רוב עם ישראל היו רשעים, עד שאמר לו הקב"ה: אתם סיעתו של חזקיהו אע"פ שאתם מועטים מסיעת שבנא, **לא תאמרו אחרי רבים להטות**, כי עמו של שבנא הוא **קשר רשעים ואינו מן**

על כן מהר להציל את נפשך, והיעזר באלקים לדחותו מעליך, וטרח והשתדל, תאור באור החכמה ותראה אמיתת הדברים בעין לבך. ואמר (תהלים א א): אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, [מתחילה "הלך"] ואחר כך "עמד" ואחר כך "ישב", והדומה לזה הרבה.

והיום מסרתי שיחה על זה, ואמרתי שאני בהלם, כי שימו לב למילים "וגול מעל לבך את מסך יצרך אשר נסך עליך, עד שהבדיל בינך ובין אור שכלך"

כתב רש"י ששמונה החוטים שבציצית הם כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים. **והרבינו בחיי** מקשה שהרי ביום שביעי לצאתם ממצרים היה קריעת ים סוף, ואיך כתב רש"י שמונה ימים מיציאת מצרים אמרו שירה?? ולכן מסביר הרבינו בחיי שהכוונה מעת שחיתות הפסח שהיה ביום יד' כך יוצא שמונה ימים עד שאמרו שירה על ים סוף.

ובעצם קשה מדוע נחשיב את יציאת מצרים מעת שחיתות הפסח?? ובכלל מה הקשר בין 8 ימים מיציאת מצרים עד שאמרו שירה על ים סוף לשמונה חוטי הציצית??

ומשמע מרש"י משמע כביכול שיש כביכול הקפדה על שהתעכבו עם ישראל 8 ימים עד שאמרו שירה, ואם כן לתקן את העיקוב הזה כביכול באו 8 חוטי הציצית לתקן.

ואולי כמו ששמונה חוטי הציצית פרודים הם, אבל בכל זאת הם אחד כי בשורשם הם קשורים ומחוברים ככנף אחד, כך גם

בגלל חטא המרגלים כתוב בתורה "ובניכם יהיו רועים במדבר ארבעים שנה ונשאו את זנותיכם עד תם פגריכם במדבר, במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה יום לשנה תשאו את עונתיכם ארבעים שנה וידעתם את תנאותי".

ומשמע מהפסוקים לכאורה שלולי חטא המרגלים אזי דור יוצאי מצרים היו נכנסים לארץ ישראל ולא היו מתעכבים במדבר 40 שנה.

אבל בתחילת פרשת בשלח כתוב **בפירוש רבינו יונה** ומקורו **מהמדרש תנחומא** וזה לשון המדרש: "כי קרוב הוא קרוב הוא שירשו הכנענים את הארץ דכתיב ודור רביעי ישובו הנה (שם טו) ועדיין לא היה להם דור רביעי והקיפן במדבר ארבעים שנה, אמר הקב"ה אם אני מוליכן דרך פשוטה עכשיו מחזיקין איש איש בשדה ובכרם ומבטלים מן התורה, אלא אני מוליכן דרך המדבר ויאכלו את המן וישתו מי באר והתורה מתישבת בגופן,

ועוד כששמעו הכנענים שישראל נכנסין לארץ עמדו ושרפו את הזרעים ועקרו את האילנות וקצצו את הנטיעות וסתרו את הבנינים וסתמו את המעינות, אמר הקב"ה אני הבטחתי את אברהם אביהם להכניסם בארץ מלאה כל טוב הריני מעכבן במדבר ארבעים שנה עד שיעמדו הכנעניים ויתקנו מה שקלקלו.

ואם כן קשה וכי בגלל חטא המרגלים התעכבו עם ישראל במדבר 40 שנה או שזה היה רצון ה' כשיצאו ממצרים זה

כתב רש"י, אלו המרגלים מכאן לעדה שהיא עשרה, ומאוד נפלאתי שמנין לתפילה ולעוד עניינים שבקדושה – עדה נלמד מהמרגלים הרשעים??

ונראה כי משה רבינו שחוץ ממה שהשתמש בזה שעדת להציל את עם ישראל גם בפרשת קרח שהקב"ה יהרוג רק

וזהר לבנו - שלח

זאת הם נחשבים עדה כ"ש חיבור צדיקים – נחשב חיבורם לעדה.

ואולי יש להוסיף שזה מחלוקת קרח ועדתו – כי גם בעדת קרח היה מחלוקת, שהרי אם רק א' ראוי להיות כהן אזי ה-250 יריבו שוב, מי מהם יזכה להיות היחיד, אלא שהם התאחדו אך ורק בעניין מאחד אחד, ורק זה חיבר בניהם, שזה - "רק לא משה".

ואכן מצאנו כוחו של כל מניין, שהרי הקב"ה הקפיד לא למנות את בני לוי במניין כלל שבטי עם ישראל, כי כל הנמנים במניין עם ישראל נגזר עליהם למות במדבר, מלבד שבט לוי שנמנו במניין לבדם, ולכן ראוי מאוד להקפיד להתחבר למניין צדיקים תמיד כי בכוח מניין זה להינצל מגזירות רעות שנגזרות לעיתים על הרוב ועל כלל עם ישראל רח"ל.

גזירת הכליה של עם ישראל

עוד יתכן, שבחטא העגל לא נכתב שממשה יצא עם "עצום" ורק בחטא המרגלים, והסיבה היא כי בחטא העגל משה היה כביכול רגל אחד בכסא כנגד כסא של 3 רגלים = כנגד 3 אבות, שלא מחזיק מעמד, ואילו בחטא המרגלים הקב"ה צירף את כוחו של משה לכוח 3 האבות, ולכן כאן קיבל את ההבטחה שיצא ממנו עם גדול ועצום.

ומזה למד משה שכוחו עכשיו עצום ביותר שנוסף לו כוח 3 האבות, ומכוח זה הצליח משה לבטל לגמרי את הגזירה משבט לוי שחטאו רק בחטא אחד ולא שנים כשאר עם ישראל. **וכל המהלך הוא גם על הנשים, או שיש שלא דובר עליהם כמו כלב ויהושע שבוודאי לא היו כלים!!** וזה תלוי במחלוקת המדרש רבה כא' י' והילקוט האם הנשים חטאו במרגלים – האם הן בכו בלילה יחד עם כל עם ישראל.

ובפשטות יתכן לתרץ, שדווקא נקט הקב"ה כשהציע כאן לכלות את עם ישראל שימותו במגפת הדבר, כיוון שכאשר יש מגיפה אינו מבחין בין צדיק לרשע, ומשמע **בגמרא ב"ק ס'** שזה הולך גם על מגיפת הדבר, וכדברי רש"י **במדבר יז' יא'**: רז זה מסר לו מלאך המות כשעלה לרקיע שהקטרת עוצר המגפה, ר"ל כשניתן רשות למשחית אז אין מבחין בין טוב לרע, ועל מה שמוסיף השטן משלו יש תיקון (בקטורת), ואכן גם בעגל מתו במגיפה מי שלא עדים והתראה – **במדבר רבה ט' מז'.**

ועל פשט זה קצת קשה מדוע משה רבינו לא טען כאברהם אבינו שזה חילול ה' להרוג צדיק עם רשע, וכמו כן קשה על אברהם אבינו וכי לא ידע שאם הקב"ה שולח שליח אזי אצל השליח המשחית אין משפט אלא הורג צדיק עם רשע? והרי גם שם המלאכים אמרו הופכים אנחנו?

אבל התשובה היא שאברהם טען להקב"ה שהיות והקב"ה ירד כדין לראות מקרוב כביכול ולשפוט, אם כן במשפט רק לרשע מגיע עונש ולא לצדיק, ושופט אסור לו להרשיע צדיק במשפט וכ"ש הקב"ה שופט כל הארץ, והקב"ה רצה להוכיח שכל אנשי סדום רשעים שאפילו במשפט מדוקדק גם אין להם זכות קיום כלל.

ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו

ועוד צריך עיון, שהרי בחטא העגל הקב"ה גילה למשה רבינו שבכוחו למנוע את הגזירה, כפי שדרשה הגמרא בברכות לבי שכיון שאמר הקב"ה למשה "הרף ממני ואשמידם" אמר משה דבר זה תלוי בי!! מיד עמד ונתחזק בתפלה ובקש רחמים, והשאלה היא איפה בחטא המרגלים הקב"ה נתן פתח למשה רבינו לדעת שיש לו אפשרות ודרך לבטל את הגזירה?

ויתכן שגם כאן בחטא המרגלים הצעה זו "ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו" באה לתת כוח ולהראות דרך למשה איך ילמד זכות על עם ישראל, כי עצם הרעיון שממשה יצא

המניין. **רש"י ישעיה פרק ח' יב'**, דהיינו שהם הרשעים מקושרים ומיוחדים ונמנים לעצמם ואין להם כלל חלק וקשר למניין הנפרד של הצדיקים אנשי חזקיהו, כי יש כוח במניין לבדוד ולבדל עצמו מכלל ומרוב הציבור לרעה ולטובה.

או נתרץ כפי שתירץ הרה"ג ר' יונתן ענבל שליט"א ר"מ בישיבת ויילקומיר אשדוד, שרשעים אין להם חיבור ובכל

לכאן קשה מדוע הקב"ה הן לאחר חטא העגל והן לאחר חטא המרגלים, אמר למשה שישמיד את עם ישראל ויעשה את משה לעם גדול, הרי שבט לוי כולו לא חטאו בעגל - רש"י **במדבר א מט'** – ומשמע **מרש"י** שרק מי שחטא בעגל וגם במרגלים נגזר עליו למות במדבר) ויש דעות שגם לא חטאו בחטא המרגלים.

וכפשטות דברי המהרש"א **סנהדרין קט'** שהקשה מדוע יעקב הזכיר חטא המרגלים על שמעון ולוי – הרי לוי לא היו בחטא המרגלים, א"כ מדוע הציע הקב"ה שימותו ולא יישאר מהם זכר, ורק ממשה יתחיל עם ישראל מחדש??

וגם מדוע בחטא המרגלים הוסיף הקב"ה שיעשה ממנו עם גדול ועצום ממנו, לעומת הכתוב בחטא העגל "ואעשה אותך לגוי גדול!!"

ונראה לענין שיתכן שלא חטאו תחילה בהצעה לשלוח מרגלים, אבל חטאו שככל עם ישראל בכו בלילה ההוא בכי חנים, ולכן יעקב אבינו הזכיר גם את שבט לוי בחטא המרגלים.

ואכן לולי תפילת משה גם שבט לוי היו מתים מחמת חטא אחד, ולכן הציע ה' כבר בחטא העגל ע"ש העתיד שעם ישראל יצא ממשה לבדו, (כפי שהקב"ה ציווה למנות את הלווים במעם ישראל כי לא נגזר על הלווים למות במדבר, וזאת עוד קודם שעם ישראל חטאו במרגלים ועדיין לא נגזר עליהם מיתה במדבר בכ"ז ע"ש העתיד הקב"ה שיודע את העתידות קבע שיש למנות את הלווים (בנפרד), ורק לאחר תפילת משה נגזרה גזירה רק על החוטאים בשני חטאים, ולכן שבט לוי ניצול מהגזירה.

ואכן מצאנו ששבט יהודה ואפרים למרות שהנשיאים שלהם כלב ויהושע היו צדיקים והלכו בגלוי נגד כל המרגלים, בכל זאת בני שבטם חטאו ובכו יחד עם כלל עם ישראל, וא"כ יתכן שגם שבט לוי למרות שלא היה להם נשיא שחטא במרגלים בכל זאת הם נגררו כמוהם ובכו באותו לילה.

יש לתמוה מה עם כלב ויהושע שלא חטאו, למה עם ישראל יצא רק ממשה ולא גם מהם? ויתכן שהקב"ה הציע שממשה יצא ריבוי עצום עד כדי שלמרות שהוא אחד מול 2 כלב ויהושע הם יהיו מועט כי זרעו של משה יתרבה ביותר, ולכן דווקא כאן כתוב ממנו ולא בחטא העגל, ובפרט אם נפרש שאכן גם שבט לוי חטאו במרגלים כשבכו בלילה ההוא וכנ"ל.

ומה הסיבה שדווקא משה יזכה שמזרעו יהיה ריבוי עצום יותר מיהושע וכלב הצדיקים? וכפי שאכן התקיים בזרעו של משה שיצא מהם עם רב.

וזהר לבנו - שלח

בענוותו התנגד בתוקף, כי עבודת חייו של משה הייתה במידת הענווה.

ואם בכל זאת הקב"ה כביכול מתגרה בו לתת לו גדלות וגאווה יותר מצדיקים אחרים, זה עצמו הוכיח למשה בכוח ענוותך הילחם לבטל את הגזירה, כי זה רצון הבורא שמשה יתנגד ויבטל את הגזירה.

מבלתי יכלת ה' להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר

סוף היה קטרוג עצום על היהודים בטענה: הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, כ"ש כיש 31 מלכים עם מנהגים שונים, שאולי יש בהם מנהגים טובים.

וייתכן עוד שהגויים יטענו שכוח ה' חזק רק כנגד ע"ז אחד ולא כנגד 31 כוחות של ע"ז.

והמתה את העם הזה כאיש אחד ואמרו הגוים מבלתי יכלת ה' להביא את העם הזה אל הארץ

יצמחו ממשה תוך יום עם רב ועצום ויגיעו מיד לארץ ישראל עדיין יהיה חילול ה' וכאמור..

ועל זה אמר הקב"ה **"ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ"**, ודרשו חז"ל **ברכות לבי** אמר לו הקב"ה למשה **משה החייתני** בדבריך! וכתב **רבינו ניסים גאון** זה הדבר קשה היה בפני התלמידים והיו מלעיזים בו עלינו החולקין על דברי רבותינו ז"ל, כי מה שיך להחיות כביכול את הקב"ה??

ואולי פשר הדבר, שמשה סילק כל אפשרות למחשבה של כפירה על ידי פעולת ה' שתתפרש שחולשת ה' כנקבה כביכול כדברי הגמ', וזה נמשל להחיות ה' כביכול, ובעצם זכיתי וכיוונתי לתשובת רבינו ניסים, שטענת חוסר כוח זה טענת חוסר חיות, ולכן כשמשה סתם טענת חוסר כוח ה' בפי האומות בזה גרם להחיות את ה' כביכול אצל הגויים.

אלא שעדיין צ"ע שהרי הקב"ה בעצמו נתן פרצות לטועים, כמו בראשית ברא אלוקים, וכן ונעשה אדם, ואילו כאן הקב"ה שמח שמשה סתם פרצה של חילול ה' וכפירה בכוחו של הקב"ה?

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם

הנושא של הפרשה זה לא נחשב התחלה אז גם יתכן שזה גם לא נחשב להפסקה.

ולכאורה מדוע היו צריכים להביא פסוק המופיע בפרשת **"אחרי"**, מדוע לא יאמרו את כל הפסוק האחרון של **"ויאמר"**, שיש בו תנאי חשוב שה' הוציא אותנו ממצרים בשביל שנקבל את מלכותו עלינו??

אבל למתבונן בפסוקים הקודמים, מוכח לכאורה, שהקב"ה דורש מאתנו לעשות השתדלות ביראת שמים, שעל ידי מצוות ציצית זה אמור לחזק אותנו ביראת שמים ולהזכיר לנו את חובת היראת שמים, והחובה להשתדל מאוד ביראת שמים כי **על מנת כן הוציא אותנו ה' ממצרים, שנעשה כל השתדלות** ואכן להגיע למטרה שהיא יראת שמים טהורה, וא"כ הפסוק האחרון של ויאמר הוא חלק בלתי נפרד מהעניין ואי אפשר להביאו בנפרד, ולכן הביאו פסוק שמופיע בפרשת אחרי או שהביאו תחילת הפרשה וסופה בלי להיכנס תוכן הפרשה.

ויהס כלב – למה טעו לחשוב שכלב איתם במחשבה הרעה?

אבות למרות הענקיים שהיו שם, שראו את המרגלים והיו כחגבים בעיניהם? ואם כן קשה מאוד מדוע אם כן

עם רב יותר מיהושע וכלב אם אכן ההסבר הקודם נכון, זה עצמו סיבה שמשה בענוותו יתנגד בתוקף.

וכפי שמשה התנגד מטעם ענווה לבקשות והפצרות ה' שיתמנה למנהיג עם ישראל, כי לא רצה לפגוע באהרן אחיו למרות שאהרן שמח עבור אחיו משה, בכל זאת משה

מן ראש הישיבה רשכבה"ג ז"ל הקשה על מה שכתב רש"י שהגויים יטענו שהקב"ה ניצח את פרעה אבל כנגד 31 מלכים אין להקב"ה כוח, הלוא הרי הטביעה בים או דבר שאלו ניסים מעל הטבע מה לי אחד מה לי מאה??

ואולי כוח הקטרוג עצום כשיש 31 מלכים, כי אז אולי יש בכל עם זכות טובה שונה ממלכות אחרת, ואם בקריעת ים

בפשטות טענת משה על חילול ה' שיושמדו עם ישראל בבת אחד בלי להגיע לארץ, ולכאורה במציאות עם ישראל לא הגיעו לארץ מיד אלא רק לאחר 40 שנה, אלא שהחילול ה' יגרם אם עם ישראל היה מת בבת אחת בצירוף עיקוב של שנים עד שיצא ממשה עם רב שיכנסו לארץ ישראל באיחור של שנים, שני הדברים יחד יגרמו את הטענה שאין יכולת לה' להכניסם לארץ.

וקצת קשה שהרי הקב"ה הציע שירבה את זרעו יותר מעם ישראל, וכשם שריבוי עם ישראל היה בנס שישה או שישים בכרס אחד אז יותר מעם ישראל יכול להיות עם שלם ביום אחד?? ולא יהיה חילול ה' כי יגדלו ויצמחו לאנשים ביום אחד כפי המובטח שיהיה בימי הגאולה שהכל יצמח ביום אחד כפי שהיה בימי בראשית – **עמוס ט' יג'?**

אלא יתכן שעצם השמדת עם ישראל כולו בבת אחת זה החילול ה', לא העיכוב שלא באו מיד לארץ ישראל, שהרי אכן התעכבו 40 שנה ולא היה חילול ה', אלא שיגידו הגויים שכנראה חייבים יהודים צדיקים בכדי לנצח את העבודה זרה שלנו כי יש ממשות בעבודה זרה שלנו, ולכן התפלל משה שעם ישראל לא יושמד ויוחלף, כי גם אם

הגמרא בברכות יד' אומרת שבמערבא היו אומרים בקריאת שמע של הלילה את התחלת ויאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, ומדלגים את עניין ציצית כי בלילה אין מצוות ציצית, ומסיימים ה' אלוקיכם אמת, כך מבאר **רש"י** את הסוגיא.

ועל זה מקשה **הרשב"א** הרי ישנו כלל **שם דף יב'** שאסור כביכול לחתוך פרשה ופסוק אם משה רבינו לא עשה כן, וא"כ איך במערבא חתכו פרשה ופסוקים וגם איך סיימו באמצע פסוק ופרשה??

ועל זה עונה **הריטב"א** וכן בשיטה מקובצת שבמערבא אכן פעלו כפי הכללים כי ישנו פסוק שלם בדיוק כפי שאמרו, שבפרשת אחרי יח' א' כתוב **"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלוקיכם"**.

אומנם הרשב"א עונה שכשם שהגמרא אומרת שלדעת בני מערבא תחילת פסוק ולהפסיק עוד לפני שהתחיל את

כלב ויהושע לא לקחו מפרות הארץ בשונה משאר המרגלים, וגם כלב הלך לבדו והסתכן להתפלל בקברי

וזהר לבנו - שלח

ליהושע שה' יצילו מעצת מרגלים לעומת כלב שהיה עליו להרבות בתפילה שם שלא יפול בעצת המרגלים, אבל בכל זאת ע"פ המגלה עמוקות הייתה תביעה על יהושע כשקיבל את המשרה להנהיג את העם אחרי פטירת משה רבינו להתפלל על הדורות הבאים כמרומו בפסוק **"צו את יהושע וחזקה ואמצהו"** גם כשאינו מרגיש בעצמו צרה זו, ולכן נשתנה שמו באופן שונה **"יושע"** כפי שכתב המגלה עמוקות בפרשת ואתחנן קפט'.

וגם כאן אולי היה עליו להתפלל על קברי האבות על המרגלים שיתעוררו ויחזרו בתשובה, אבל יתכן שבכוונה לא הלך בכדי שלא יחשדו בכלב שהוא נגד דעתם כאשר הוא ויהושע יחד הולכים לקברי האבות וכאמור).

הארה - שלח לך - למעשה בגלל חטא המרגלים נשארו 40 שנה במדבר, כך עם ישראל נהיו תלמידי משה עד 40 שנה כי עד 40 שנה אין אדם עומד על דעת רבו, וכמו כן מתורץ לפי זה מדוע נענשו הקטנים הפחותים 20 שנה, וכפי שהקשה התורת משה לאלשי"ך, אבל התי' שהיות וזכו להיות תלמידי משה רבינו בשלימות 40 שנה זה המתנה הגדולה מכל!!

לשון הרע של המרגלים הושווה לחומרת לשון הרע על אדם חי, למה ומדוע?

ויישר לרבי אבירם אברהם ביטון שליט"א רב הקהילה הספרדית בפראמוס, ניו ג'רזי, שחידוש זה נולד מתוך עלונו הנפלא "תורת רפאל".

שחומרת הלשון הרע על הארץ ופרותיה, זה בגלל הפגיעה בה' והמרידה בה' שהעיד שהארץ טובה היא מאוד מאוד.

ואדרבא מהשינוי בגודל הפירות היה על המרגלים ללמוד על גודל השגחת ה' לטובה על ארץ ישראל ופרותיה למרות שהם דוממים, כי מהחפצים עלינו ללמוד על כוח ה' ולהודות לו.

לכן על המאכלים והמשקים וכו' יש חובת ברכה לה', כי דרך המאכל הדומם מתחברים באמונה בכוח ה' ובטובו, כך שהאוכל ההופך לחלק מהגוף שלנו ומזינו, מקבל מהות רוחנית ומרכיב של אמונה בה', ולא סתם אכילה גשמית כבהמה.

המרגלים שתקו לשמוע דבריו, וכי למה חשבו שהוא איתם וכדעתם הרעה??

ואולי עצם הדבר שיהושע לא הצטרף לכלב ללכת להתפלל בקברי האבות, מזה הבינו בטעות שכלב ויהושע לא בדעה אחת, וברגע שמקבלים דעה כזו קשה לשנותה, וכשכלב לא לקח מפירות הארץ זה כי לא נשאר מה לקחת, ומסיף **תלמידי היקר א.ל. ני"ו** שחשבו שהוא כמו נחשון משבט יהודה קפץ לסכן עצמו לבד ללכת להתפלל על מפלת הענקיים המפחידים, ושהענקיים לא יהרגו אותם ושלא יהרסו את שליחותם.

(אבל יהושע שלא התפלל בקברי האבות, יתכן כי הוא לא היה בסכנה רוחנית כי קיבל הגנה ממשה ששינה שמו

המרגלים דברו רע על ארץ ישראל שהיא דוממת ועל פרותיה שהם משונים, אבל זה נחשב ללשון הרע, כמו דיבור לשון הרע על בן אדם, והראיה שהיה על המרגלים ללמוד מוסר ממרים שדיברה לשון הרע על משה, וכתוב **ברש"י שרשעים אלו ראו ולא לקחו מוסר**, סימן שזה באותו חומרא ודרגת עבירה כביכול.

ובכל זאת איך אפשר לדמות דיבור על דומם לדיבור רע על אדם חי?? ואולי מחמת קדושת ארץ ישראל שווה היא לדיבור על אדם חי, אבל ממשמעות הפסוקים שכתוב שכלב טען נגדם **אך בה' אל תמרודו**, יתכן שטמון כאן

פרשת ציצית שקולה כנגד כל המצוות – וחשיבות העצומה של הכיפה

תמוה שהרי כתוב **"ממשה עד משה לא קם כמשה"**?? ומשה מכונה **"איש האלוקים"**.

וכתבתי לפרש כוונת הגמרא בדרך אפשר, והתשובה היא ששמואל שקול רק בכוח התפילה כמשה ואהרן, כי הפסוק **"משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו, קוראים אל ה' והוא יענם"**, דהיינו בכוח הקריאה אל ה' שזה כוח התפילה בזה כוח שמואל שקול כמשה ואהרן, והראיה לכך, מנביא יואל ששם אביו פתואל, ומפרש **רש"י** שזה שמואל, המכונה **"פתואל"** כי **פיתה לה' בתפילתו**.

וטוען תלמידי היקר א.ל. ני"ו, שמשה רבינו התפלל המון תפילות כגון כמניין **"ואתחנן"** על כניסתו לארץ ישראל, וגם **"ויחל"** שנחלה מאוד בעת שהתפלל על עם ישראל לאחר העגל, אבל יתכן **שכוח תפילת שמואל מיוחד בעיקר בכוח הפיתוי והשכנוע בתפילה**, ובעצם יתכן שקיבל **כוחו זה מאמו חנה** הצדקנית שבזכותה התחדשו הרבה מהלכות תפילה, וכביכול בתפילתה ניהלה כמין משא ומתן וכל מיני צורות של שכנוע, כגון **"ראה תראה"**, עיין בגמרא משמעות הכפילות, או כשאמרה וחידשה את השבח **"ה' צבקות"**, כפי שהגמרא המשילה על העני שביקש פרוסת לחם מהמלך, וכשהתחננה **"אל הנער הזה התפללתי"** שלא ימות בקפידת עלי על ששמואל הורה הלכה בפני רבו.

כמו כן, כל מצוה שכתוב עליה שהיא שקולה כנגד כל המצוות, הכוונה במובן ובחינה מסוימת, ולא בכל

כתב רש"י למה נסמכה פרשת מקושש עצים בשבת לפרשת ע"ז (חולין ה) לומר שהמחלל את השבת כעובד ע"ז, שאף היא שקולה ככל המצוות, וכן הוא אומר (נחמ"ט) **"ועל הר סיני ירדת ותתן לעמך תורה ומצוות ואת שבת קדשך הודעת להם"**, וגם פרשת ציצית נסמכה לאלו, לפי שאף היא שקולה כנגד כל המצוות שנאמר **"ועשיתם את כל מצוותי"**.

ומקשה מרן ראש הישיבה זצ"ל שאם שבת שקולה כנגד כל המצוות, וכן מילה שקולה כנגד כל המצוות נדירים לב', וכן **צדקה ב"ב ט'**, ואם כן איך אומרת הגמרא **בשבועות כט'** שציצית שקולה כנגד כל המצוות כאשר בכלל כל המצוות יש את מצוות שבת ומילה וצדקה שהם לבד שקולים כנגד כל המצוות?

ותירץ מרן זצ"ל שהקב"ה ברחמיו מחשיב בקיום מצוות ציצית לבדה כאילו קיים את כל המצוות כולל שבת ומילה וצדקה, למרות ששבת ומילה וצדקה לבד שקולים ככל המצוות, ובסוף דן מרן האם ציצית בלי תכלת גם שקולה כנגד כל המצוות.

ולעני"ד נראה לתרץ על פי מה שכתוב בגמרא **ברכות לא'** רבי יוחנן אמר ששמואל הוא שקול כמשה ואהרן שנאמר **"משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו"**, ולכאורה

וזהר לבנו - שלח

ופרש"י 7 ביום - תפילין בראש ובזרוע הרי 2, וארבע ציציות, ומזוזה, הרי 7: ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתייבשה דעתו, לאחר שיצא אמר עליה שירה שנאמר "למנצח על השמינית", על מילה שניתנה בשמיני.

וייתכן שהיות וספר 7 מצוות שמסובבות את האדם לכן הוסיף את המילה כשמינית, ויצא לו כן בס"ד מיוחדת כי מילה ניתנה ביום השמיני.

ולכאורה לא מובן מה חשב דוד בתחילה שספר ועשה והילל את ה' שיש 7 מצוות שמסובבות את האדם, ומה חשב בסוף שהוסיף את המילה שמצטרפת כשמינית?

אלא יתכן שכאשר נכנס לבית מרחץ שבה אין מזוזה וכמובן הוא פשט את התפילין קודם, וגם הוריד ממנו את הציצית אז כאב לבו שאין לו תזכורות של המצוות שמכריזות לו ולציבור לקיים מצוות ה', אבל כנזכר בברית מילה, כביכול נרגע שלפחות הוא עצמו יזכר שעליו לקיים מצוות ה' מכוח הברית החתומה בבשרו, למרות שזה לא תזכורת לאחרים, ובפרט ששמירת הברית בקדושה היא מחייב עצום והמשמרה כראוי מעלתו עצומה עד למאוד, וקדושתו עצומה ביותר.

וייתכן עוד שמי שמשמר בריתו כראוי בקדושה, הרי שכל חזונו שיראתו על פניו, מחזקת יהודים אחרים, וכדברי חז"ל כל מי שיש לו נשיאות חן בידוע שהוא ירא שמים, ודוד המלך נזכר שקדושת הברית שהוא שומר כראוי היא מכרזת ומחזקת ומזכרת ליהודים להתקדש ולקיים כל מצוות ה', ממילא שמח שאינו ערום ממצוות, לא כלפי עצמו וגם לא כלפי אחרים.

וייתכן עוד שדוד בענותו לא חישב תחילה את ברית המילה, כי סבר אין היראת שמים שלו כל כך חזקה שתקרין על פניו חן ויראת ה', אבל כשהבין שיש בכוח זה לחזק יהודים מיד התיישב בדעתו וצירף זאת לשמינית ועשה עליה מזמור מיוחד, לעודד יהודים להתקדש בשמירה וקדושת הברית למען תהיה יראתם על פניהם לבלתי יחטאו.

אגב בלילה שאין תפילין וציצית, בכל זאת יש מזוזה שגם היא מזכרת ומחזקת ליראת שמים, כדברי הגמרא **במנחות** שם, ולכן דוד נבהל רק במרחץ ולא בכל לילה ולילה.

אמת ונכון שלא כתוב בתורה שבכתב מפורש חובה לשים כיפה, אבל בגמרא קידושין לא' כתבו שאמוראים הקפידו לשים כיפה כי שכינה מעל ראשם, והיא מביאה לידי יראת שמים, והגמרא מספרת על רב נחמן בר יצחק כשנפלה הכיפה מראשו מיד רץ לגנוב כי זה היה בטבעו והכיפה עזרה לו להתגבר על טבעו הרע - שבת קנ"ו, והשולחן ערוך אור"ח ב' ו' ובט"ז שם ה' ג' קבעו לחובה כי היא מביאה לידי יראת שמים, שנדע שיש מעלינו את הקב"ה, ונכנע מפניו לבל נחטא חלילה,

וממילא היום שעיקר מהות יהודי דתי זה בכיפה, שהרי החילונים כשמשימנים דתני שחוטא הם אומרים איך הוא לא מתבייש עם כיפה על הראש ככה לעשות?? כי היום זה מסמל יותר יראת שמים ומהות יהודי דתי, ואולי בדרך אפשר בדורות האחרונים וגם היום לרוב היהודים אין מסורת של פתיל תכלת בציצית שמזכירה יראת שמים בצבעה התכלת שמזכיר את כיסא הכבוד, לכן הקב"ה ברחמיו גלגל שנשלים את החסר בכיפה שעל ראשנו.

והוסיף תלמידי היקר הבה"ח ישראל מאיר בקרמן נ"ו מכיתה ח' ת"ת תורת אמת בני ברק ששמע שבפרשת ציצית כשכתוב "הכנף פתיל תכלת" כתוב בלי לדורותם, לעומת ציצית סתם כתוב "על כנפי בגדיכם לדורותם", והטעם כי התכלת בדורות האחרונים רוב כלל עם ישראל לא קיבלוה במסורת וכאמור קודם, ואכן התורה כבר מרמזת על כך, ויישר כוח לבה"ח הנ"ל על תוספת חשובה זו, ממסייעת לדברי מאוד בס"ד.

שלח וישלח בשלח - השורש שלח הוא היחיד בשורשים שיש לו 3 פרשיות בתורה

ואולי כאמור הקב"ה הציע ב' שלח דהיינו רק 2 מרגלים דוגמת כלב ואליהו ששלח יהושע לרגל, ואילו השפטים דרשו נציג מכל שבט, ואילו היה ב' שלח היה ניסים כמו נס קריעת ים סוף שיכנסו מיד לארץ בניסים ונפלאות.

המובנים, כמו ששמואל שקול כמשה ואהרן לא בכל המובנים רק בעניין כוח התפילה, ובהמשך בדרך אפשר אני מפרט את המעלה והבחינה המיוחדת שבכל מצוות שכתוב עליה שהיא שקולה כנגד כל המצוות.

כי הנה צדקה שקולה כנגד כל התורה, ההסבר הוא כדברי המהרש"א, שכל המעלים עיניו מן הצדקה כאלו עובד ע"ז שהיא שקולה כנגד כל המצוות, והטעם לכך שהנותן צדקה ה' משלם לו ככתוב "מלוה ה' חונן דל", והמעלים מלתת צדקה יש לו לב בליעל שלא מאמין בה' שישלם לו והרי הוא ככופר בה' ומודה באלהי זהב וכסף:

ואכן מצוות צדקה שקולה כנגד כל התורה, בכך שמצווה זו מבטאת את האמונה בהשגחת ה' והבטחותיו, שזה היפך הכפירה, ולמרות ששמיטה גם מבטאת אמונה בהשגחת ה' והבטחתו, אבל צדקה היא בכל יום ובכל שנה ובכל אדם ויל"ע, וכמו כן צדקה היא סמל החסד שעולם חסד יבנה.

ומצוות שבת שקולה כנגד כל המצוות, כי זה מבטא את הסיבה והמחייב לקיום התורה והמצוות, כדברי רבנו בחיי בראשית כ"ו ה' שהיא מוכיחה את האמונה בחידוש העולם, וברגע שאדם מאמין שהעולם לא היה מאז ומעולם אלא נברא על פי מאמר ה', ממילא הוא מבין שהוא חייב לקיים את מצוות הבורא.

ומילה השקולה כנגד כל המצוות, כי היא אות וברית ותזכורת בגופו שהוא יהודי המחוייב להיות עבד ה', ושמירת הברית מקיים את העולם כולו, ובלי המילה אין גופו מושלם וגם אברהם אבינו עד שלא נימול לא היה שלם.

וציצית השקולה כנגד כל התורה כולה, כי היא המזכירה תמיד לקיים את כל מצוות ה', ולא לשכוח את ה' בכל עת, וכדברי הגמרא מנחות מג' "וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם" ראייה מביאה לידי זכירה, וזכירה מביאה לידי עשייה.

ולמרות שגם מילה מזכרת לנו שאנחנו כרותים בברית עם הקב"ה, ומזכירה לנו ומחזקת אותנו ביראת שמים לקיים את כל מצוות ה', בכל זאת ציצית מעלתה שמזכרת גם ללובש וגם לכל הרואים, ויש כאן פרסום וקידוש ה' וחיזוק ליראת שמים גם לציבור לזכור שכולנו עבדי ה'.

ולפי זה מובן המעשה שמובא בגמרא מנחות מג' תנו רבנן חביבים ישראל שסיבבן הקב"ה במצוות, תפילין בראשיתן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ומזוזה לפתחיהן, ועליהן אמר דוד "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך"

וזהר לבנו - שלח

קריעת ים סוף היה במטרה גם שכל עמי ארץ ישראל יפחדו עד יעבור עמך ה' וכו',
ואילו פרשת וישלח מדובר על חזרת יעקב לארץ ישראל, וההכנה שעשה בכדי לחזור לארץ ישראל.

וגם יעקב נפצע בכף יריכו וכו' וכל פרשיות אלו קשורים לארץ ישראל, שהרי בשלח הקב"ה לא נחם דרך ארץ פלישתים בכדי לא לשבור את רוחם מחמת פחד המלחמה, וזה להיפך מפעולת המרגלים שהפחידו את העם, וגם

ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ

חורו. הראוהו את חורו. נתן עקבו על פי החור, יצא ונשכו ומת אותו ערוד.

נטלו על כתפו והביאו לבית המדרש. אמר להם: ראו בני אין ערוד ממית אלא החטא ממית. באותה שעה אמרו: אוי לו לאדם שפגע בו ערוד ואוי לו לערוד שפגע בו רבי חנינא בן דוסא ברכות לג'.

ויתכן שכל ה"עקב" הכתוב בתורה אכן קשור לדברי רש"י בתחילת פרשת עקב, שהסביר את המילה "עקב - תשמעון", "אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון".

ואכן התעלות העצומה של האדם המחפש שלימות היא להקפיד על קלה כבחמורה, ואין אצלו הרגל וזלזול בשום מצווה, אלא כל מצווה הוא מקיים בהתלהבות כי זוכר מי ציווה על כך – מלך מלכי המלכים הגדול הגיבור והנורא, ומקיימם כאילו היום נצטוו.

ואכן כך נהג אברהם אבינו וכך חנך את הדורות הבאים אחריו, ולכן כתוב עליו לאחר ניסיון עקידת יצחק "והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקולי", ויתכן שבכוח זה/בכוח ההקפדה על "עקב" שהקפיד על כל מצווה בשלימות באהבה ובזריזות, בכוח זה אברהם אבינו עמד בניסיון הקשה מכולם – ניסיון העקידה, כי הרגיל עצמו להיות נכנע לגמרי לבורא עולם בכל עניין ובכל צווי.

וזכות זה הזכיר ה' ליצחק כשבירך אותו "עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורת", כי יצחק גדל לצדיק גדול בזכות שראה את הקפדת אביו אברהם בקיום כל המצוות בשלימות ובשמחה ובכניעה מושלמת לבורא עולם, כך המשיך יצחק דרך אביו הצדיק ולכן זכה לברכות שנתברך אברהם לדורות אחריו.

וגם בברכת גד בראשית מט' "גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב", וכתב רש"י "והוא יגוד עקב" - שכל גדודיו ישונו על עקבם לנחלתם שלקחו בעבר הירדן ולא יפקד מהם איש: דהיינו שיהיו כולם צדיקים מושלמים בתכלית השלימות שלכן לא נפקד מהם איש, שהרי במלחמה מתזירים כל מי שיש בידו עוון קל אפילו איסור דרבנן שדיבר בין הנחת תפילין של יד לשל ראש לדעת רבי יוסי הגלילי בסוטה מד'.

ופעם נוספת כתוב "עקב" בעוון המרגלים בפרשתנו "ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורשנה", ואכן המרגלים היו גדולים בתורה ואנשים גדולים מאוד במעלות, אבל הם נפלו בעבירה חמורה, אבל כלב הצליח להתגבר ולא ליפול ביראת שמים טהורה, כי הקפיד על "עקב", שההקפדה על "עקב" על קלה כבחמורה באופן מושלם בשמחה ובאהבה ובהכנעה מושלמת, כך הצליח להישאר נאמן לה' כי "רוח אחרת היית בו".

בליל שבועות השנה תשפ"ג למדתי מנחת חינוך על מצוות חטאת יחיד, ולידי ישב קרוב משפחה שקרא תהילים, והתחשק לי לחדש משהוא שיחבר בין המנחת חינוך לתהילים, ושומע תפילות קיבל תפילתי זו, ואכן התחדש בסעייתא דשמיא חידוש מושלם.

שראיתי בחינוך במצווה קמ' שיש 43 חטאת יחיד קבועות, (לא חטאת עולה ויורד), ופתאום עלה בזכרוני הפסוקים "גם עבדך נזהר בהם בשמרו עקב רב, שגיאות מי יבין מנסתרות נקני, גם מזדים חשך עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי מפשע רב".

שדוד המלך משתבח שהוא מקפיד וזהר ומתפלל לה' שינצל מ"גם" – היוצא 43 בגימטריה, שזה סך החטאות הקבועות שבאות על שוגג ועל חוסר ידיעה, ודוד המלך אומר שהוא נזהר מאוד לא להיכשל בחטאות כי הוא שומר על חוקי ומצוות התורה "בעקב רב".

ופלא עצום שבדיוק מזמור יט' בתהילים שבו כתובים הפסוקים הללו, זה המזמור שאומרים כשיר של יום של חג השבועות, ויהי לפלא!!

והנה זה גם מתקשר לפרשתנו, כי רש"י שם כתב "בשמרם עקב רב" - נזהרתי בשמירתה בשביל רב טובך אשר צפנת, וללשון הזה "עקב" כמו (בראשי כ"ו) "עקב אשר שמע אברהם בקולי", והמצודת דוד שם מקשרו לכתוב בחומש דברים "והיה עקב תשמעון" (דברים ז'), והסביר שעניינו שכר וגמול שהוא סוף המעשה, כהעקב הזה שהוא סוף הגוף:

והנה על הפסוק "והיה עקב תשמעו - ואהבך וברכך והרבך", כתבתי בפרשת עקב, שמצד אחד כתוב בפרשת עקב "עקב תשמעון וברכך" ומצד שני בהמשך הפרשה ה' כי כתוב "כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול ה' אלקיכם", ואכן אין הרבה פעמים שכתוב בתורה "עקב", רק 7 פעמים בכל התורה, ומתוכם 2 בפרשת עקב.

והפעם הראשונה שכתוב עקב זה בפרשת בראשית על היחסים בין האדם לנחש, "הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב", וכתב רש"י שם ואתה (הנחש) תשופנו עקב - לא יהא לך קומה, ותשכנו (את האדם) בעקבו ואף משם תמיתנו.

ומספרת הגמ' מעשה במקום אחד שהיה ערוד (נחש ארסי) והיה מזיק את הבריות. באו והודיעו לו לרבי חנינא בן דוסא. אמר להם: הראו לי את

וזהר לבנו - שלח

הוכיח להם שאכן הוא מוסר נפש לעשות כעצתם ושעצתם תוקם ולא תופר, ולכן הקשיבו לדבריו.

ועצם הדבר שכלב מחפש תחבולות מחוכמות ומפולפלות נגד היצר הרע ושלוחיו, ופועל בערמוניות אחד בפה ואחד בלב, זה מוכיח שהוא עבד ה' בשלימות, וכל כולו בראש עד עקב, משעבוד כל כולו לעבודת ורצון הבורא יתברך.

ולכן הוא לא השתמש במידת התמימות, אלא השתמש בכישרונותיו ובכוח ההצגה שיש בו ושעבד גם חלק זה הקיים בו לעבודת הבורא, ועל זה התורה אומרת שכלב היה מושלם עד עכב בעבודת ה', שאפילו ניצל כביכול כוחות שלילים – עורמה ורמאות "רוח אחרת" לעבודת ה' יתברך.

כמו שיעקב איש תם כעדות התורה, אבל כלפי לבן הרשע אמר אחי אני לו ברמאות, ואדרבא זה השלימות של יעקב, לנצל את מידת העורמה להילחם נגד היצר הרע.

רק השאלה איך אדם מגיע לדרגה שהוא מקפיד על קלה כבחמורה? התשובה כתבתי על זה בפרשת עקב, שכתוב שם "והיה עקב תשמעו את המשפטים האלה".

ושאלו המפרשים, למה כאן מוזכר דווקא משפטים ולא חוקים?? וייתכן על פי האמור לעיל ברש"י, ש"עקב" הכוונה שאם תקיימו את המצוות שאדם דש בעקבו - המצוות הקלות שאנשים גם שומרי תורה ומצוות לא מקיימים אותם, על זה יקבלו שכר גם בעולם הזה.

אבל לפעמים ישנם אנשים שמקפידים על מצוות קלה כבחמורה, אבל הם מקיימים אותם מתוך לחץ ומתוך עצבים, ובמקום להגיע לעבודת השם ולהדבקות בבורא באופן מושלם, הם מגיעים להיפך!!! **כי** סוף מסלולם מגיע למה שכתוב בהמשך – **"כ"ח מ"ז" "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך" - תחת אשר לא עבדתם את ה' אלוהיכם בשמחה"!!!!!!**

והנה יש מצוות שהם **חוקים** - מצוות בלי טעם והסבר, ויש מצוות שהם **משפטים** - מצוות עם טעם והבנה. **וייתכן** שבדווקא כתוב **משפטים**, לומר שהדקדוק וההקפדה במצוות שהיא יותר משאר אנשים – מצוות שאנשים דשים בעקבם, תהיה מתוך חשק ושמחה ורצון טוב.

ולכן כתוב משפטים, כי עם משפטים אדם מתחבר יותר בהבנתו, מה שאין כן חוקים, ולכן רצון בורא עולם שנדקדק במצוות יותר מכולם אבל רק מתוך חשק ואהבה ובשמחה ובהתלהבות.

וכמוכן את כל המצוות נקיים בחשק ובשמחה, גם את החוקים ולא רק את המשפטים, וייתכן שכוונת התורה שנקיים את הכל בשמחה כדרך שמקיימים משפטים.

ואולי יש להוסיף שאכן אם אדם מקיים את המשפטים בחשק יותר מאחרים, במטרה להתקרב לבורא עולם, זה יביא אותו לקיים גם את החוקים בהתלהבות, כי הוא רואה את אור השם מתוך התלהבותו כשמשיקיע יותר מאחרים, זה יביא אותו להשלים את כל מצוות השם בשמחה ובהתלהבות.

ללמדנו, שחובה עלינו להקפיד על מצוות השם בהתלהבות ומתוך שמחה ולא מתוך לחץ ומצוקה חלילה "נערוון", כי זה ישיג את ההיפך חלילה, ואפילו אם עליו זה כבר לא ישפיע לרעה, על ילדיו זה ישפיע חלילה לרעה ולשנאה של המצוות, כי הם ראו כמה סבל אביהם על קיום המצוות וכמה לחץ זה הביא לבית וכמה מצוקה נפשית זה גרם לאביהם. ולכן אדרבה, נרקוד בשמחה שזכינו לראות באור השם, בשמחה שבנו בוער יותר מאחרים, ויגבה לבו בדרכי השם, וישמח שזכה שהוא חושק במצוות אפילו הקלות, וירגיש בחוש את הפסוק שאמר דוד המלך "ואני קרבת אלוהים לי טוב", וככה כל יוצאי חלציו יראו כי טוב ללכת בדרכי השם וילכו בדרך ה' אמן

וגם בפרשת עקב כתוב שמי שמקפיד על "עקב" על קלה כבחמורה כראוי אזי הוא עולה ומתעלה במעלות התורה והדבקות בה' וזוכה לכל הברכות, אבל מי שאינו מקפיד על "עקב" זה גורם לנפילה רוחנית אצלו ואצל הדורות שאחריו, ומגיע לקלקול עצום.

וכפי שביארתי את הפסוקים בפרק כח' "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך, כי לא שמעת בקול ה' אלקיך לשמר מצותיו וחקתיו אשר צוך: והיו בך לאות ולמופת ובזרעך עד עולם: תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב", שבגלל שלא עבדו את ה' בשמחה ובאהבה, זה גורם להידרדרות שבסוף לא יקיימו את כל התורה והמצוות.

ואכן צדיק שמקפיד על "עקב", לא רק שאינו מת מנשיכת ערוך/נחש בעקבו, אלא אדרבא הנחש מת כשנושך עקב של צדיק מושלם כמו המעשה ברבי חנינא בן דוסא, כי העקב מסמל סוף האדם, ואדם שהוא שלם לגמרי כביכול מראשו עד לעקבו, ואין בו מצוות חלשות שאדם דש בעקבו, ממילא אין כוח לנחש לנשכו כי אין לצדיק עקב, והארס שהוציא הנחש יחול על הנחש עצמו שהנחש מת בו.

ואולי השם "יעקב" שבא כי אחז בעקב אחיו עשיו, זה קשור לרעיון זה, שהמלחמה על היצר הרע הוא בכוח "עקב", להקפיד על קלה כבחמורה, להיות נכנע לה' בשלימות מתוך אהבה ושמחה.

ואכן בכלל התקיים ההמשך הכתוב בתהילים "גם מזדים חשוך עבדך, וניקתי מפשע רב", שניצול בזכות הזהירות המופלגת שלו לא לחטוא בשוגג להינצל מעצת רשעים, והתקיים בו הפסוק האחרון שבמזמור תהילים זו "יהי לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה' צורי וגואלי", שכלב באמרי פיו בשעת הריגול לטובת המרגלים היה שונה מהגיון ליבו שהיה נאמן לה' ולמשה ולא רצה לדבר רע על ארץ ישראל, וביקש כלב שאת העבודה הזו שפעל אחד בפה ואחד בלב לשם שמים יתקבל לרצון לפני הבורא יתברך.

וכפי שכתב רש"י על כלב שהתורה מעידה עליו שהיה בו "רוח אחרת", ששתי רוחות היו בו, אחת בפה ואחת בלב, למרגלים אמר אני עמכם בעצה, ובלבו היה לומר האמת, ועל ידי כן היה בו כח להשתיקם, כמו שנא' ויהס כלב שהיו סבורים שיאמר כמותם, זהו שנא' בספר (יהושע יד) "ואשיב אותו דבר כאשר עם לבבי ולא כאשר עם פי":

וייתכן עוד, שכלב בן יפונה שהלך להתפלל לבדו על קברי האבות שלא ישל בעצת המרגלים, כאמור זה היה אמור להרוס לכלב את כל תוכניתו להטעות את המרגלים שהוא עמם בעצה, וכי מדוע ילך להתפלל על קברי אבות כאשר הוא פועל עמם יחד לא להביא את עם ישראל לנחלת האבות הקדושים, ולארץ המובטחת לאברהם יצחק ויעקב?!

וייתכן שאמר להם אני חייב להתנצל לאבות הקדושים על שאנחנו נאלצים לעקב את עם ישראל להיכנס לארץ ישראל, שלא יקפידו עלינו, והוא עוד סיכן עצמו מהענקיים שהיו שם, ובגלל שיהושע לא הצטרף עמו כאמור קודם זה